

Primërë cartë nabëquë'e San Pablo lu mënë Corintios

Bëquë'e Pablo tubi cartë nu bëshé'ldi'in lu ra shmënë Dios naquërelde Corinto

¹ Na Pablo, nahia tubi nagulé Dios. Nahia tubi poshtë shtë Jesucristo purquë zni na voluntá shtë më. Bëshe'ldë më na.

² Juntë con Sóstenes, bëcha'a, quëquëa'a cartë rë' nu guëshé'ldahin lu grupë shtë shmënë Dios naquërelde guë'dchi Corinto. Na të shmënë më nabëzunë Dios almë shtë të purquë unidë na të con Cristo Jesús. Dios guna'bë lë'ë të, të gac të santu. Na të shmënë më igual ziquë los de más naná rianaldë tëchi ldai' shtë Jesucristo, Shláma'a. Na më el quë narnibë'a lë'ë rai' nu también rnibë'a më lë'ë hia'a.

³ Gulë bë'në recibir bendición shtë më nu gulë cuedchí ldu'u të por Dios, Shtáda'a nu por Jesucristo Shláma'a.

Bendición nadápa'a por Jesucristo

⁴ Siemprë rdë'a graci lu Dios por lë'ë të nu rdë'a graci lu më por ra favurë shtë Dios nanapë të purquë unidë na të con Jesucristo.

⁵ Por na të unidë con Cristo, Dios bëne'e grëtë' clasë bendición naná rac bë'a të pë runë cuntienë shti'dzë më nu rac të ruadi'dzë të shti'dzë më.

⁶ Grë ndë'ë quëhunin testificar de quë na verdá shti'dzë Jesús, di'dzë nabiadi'dzë na'a lu të iurë guquërelde'nú na'a lë'ë të.

⁷ Iurne' adë pë runë fáltëdi'i lo quë narne'e Dios. Napë të pudërë shtë Espíritu Santo mientras quëbezë të con ánimo dzë naguëabrí Jesucristo, Shláma'a, stubi.

⁸ Lë'ë më gunë më compaňi lë'ë të parë gac të firmë lu shnezë më hashtë fin shtë guë'dchiliu. Iurní ni tubi chu guëdchi'bë galquiá guëc të; guëa'në të sin culpë dzë naguëabrí më stubi.

⁹ Dios siemprë quëhúni' cumplir grë shti'dzë më. Lë'ë më guna'bë më lë'ë të parë gac të unidë con shini më, Jesucristo Shláma'a.

Divisioni entrë ra shmënë Dios

¹⁰ Bëchi, quëhuna ruëguë lu të purquë na hia'a shmënë Jesucristo. Gulë gac të de acuerdë con lo quë naruadi'dzë të nu adë rd'ëdi'i të sí tsu divisioni entrë lë'ë të. Gulë guquërdë të sin dishi'bi. Gulë gapë mizmë llgabë nu gulë bë'në juzguë mizmë manërë.

¹¹ Rnia'a lu të ndë'ë, bëchi, purquë ra famili shtë Cloé guni'i rai' lua nanú dishi'bi entrë lë'ë të.

¹² Nahin verdá; tubi të rni'i: “Na nahia shmënë Pablo”. Stubi të rni'i: “Nahia shmënë Apolos”. Stubi të rni'i: “Nahia shmënë Cefas”. Stubi të rni'i: “Nahia shmënë Cristo”.

¹³ ¿Gu nanú zihani Cristo? Nanë të na, Pablo, adë cuëdia'a lu cruz por duldë shtë të. Adë bëriubë nisë të en el nombre shtë Pablo.

¹⁴ Dushquilli Dios de quë adë bëchu'bë nísëdia'a ni tubi de lë'ë të sino sulë Crispo nu Gayo

¹⁵ të adë guëní'idi'il bëchu'bë nisë Pablo lë'ël en el nombre shtë Pablo.

16 Nu zac bëchu'bë nisa ra famili shtë Estéfanas perë adë rëagnádi'i ldua'a bëchu'bë nisa stubi de lë'ë të.

17 Pues Cristo bëshe'ldë më na parë guadi'dza diza'quë lu ra mënë, lëdëdi'i parë guëchu'bë nisa ra mënë. Bëshe'ldë më na parë guadi'dza lu mënë manërë sencigi, lëdëdi'i con di'dzë nadë rac bë'adi'i mënë humildë të parë guëd'ë mieti cuendë pë runë cuntienë galguti shtë Jesús lu cruz.

Cristo nãpi' pudërë; por lë'i' ze'dë guëdchini llni shtë Dios

18 Diza'quë de quë guti Cristo lu cruz por lë'ë hia'a nahin ziquë cusë nadë rlluí'idi'i parë ra nari-analdë nezë mal catë tsalú rall, perë parë lë'ë hia'a nazia'a nezë za'quë catë gac salvára'a, diza'quë ni na pudërë shtë Dios.

19 Zni rni'i Sagradas Escrituras:
Guëzalúa grëtë' llni shtë ra më sabi;
Guësëana tubi cu' grë ra llgabë shtë ra namás rac bë'a.

20 ¿Pë fin napë ra di'dzë shtë më sabi u ra di'dzë shtë ra narlua'a lëy shtë Moisés?

¿Ca nanú ra enseñansë shtë ra nardildi di'dzë?
Ra enseñansë shtë mësë narianaldë llgabë shtë mënë, pues Dios bëluá'ai' enseñansë shtë rall na tuntë.

21 Dios el quë narac bë'a grëtë' cusë nu rac gunë më grë cusë, gunibé'ai' de quë ra mënë shtë guë'dchiliu nunquë gunguë bë'adi'i rall lë'ë më por prupi llni shtë rall, nilë por tantë narac rall. Más bien guc shtu'u më gac salvar mieti sulë por diza'quë. Rni'i mënë tuntë nahin, perë por

diza'quë gac salvar grë ra narialdí ldu'i shti'dzë më.

²² Ra mënë israelitë rac shtu'u rall guená rall milagrë shtë Dios, iurní tsaldí ldu'u rall. Ra mënë nanádi'i më israelitë, rguili rall llni nanapë mënë guë'dchiliu

²³ perë lë'ë hia'a rdia'a dí'dza'a de quë por galgutí shtë Cristo lu cruz gac salvára'a. Parë ra mënë israelitë diza'quë na ziquë tubi guë'ë catë rreldë rall. Parë ra mënë nanádi'i më israelitë, diza'quë na ziquë cusë nadë rllu'í'idi'i.

²⁴ Perë grë ra naguna'bë Dios, ra më israelitë u ra nanádi'i më israelitë, sulë Cristo na nezë parë gac salvar mieti. Cristo na pudërë nu llni shtë Dios parë gac salvára'a.

²⁵ Parë ra mënë guë'dchiliu, diza'quë shtë Dios na ziquë cusë nadë rllu'í'idi'i, perë rnia'a lu të llni shtë Dios más lasac quë grë ra llni nanapë mënë guë'dchiliu; nu lo quë narni'i rall na débil parë Dios, nahin más fuertë quë grë ra fuersë nanapë mënë.

²⁶ Dadë, gulë bédë'ë cuendë de quë Dios gudili më lë'ë të aunquë du'psë de lë'ë të rac bè'a të según llgabë shtë ra mënë. Du'psë të na të më nalasac; du'psë të na mënë naná rnibë'a.

²⁷ Dios gulë ra mënë sencigi, ra nadë ráquëdi'i, të parë guëtú lu ra më sabi, ra nanapë llni shtë mënë. Gulë më ra mënë débil según llgabë shtë mënë parë guëtú lu ra mënë namás fuertë.

²⁸ Gulë më ra nalasáquëdi'i nu ra mënë narunë ra sáhi' desprëci; quiere decir, gulë më cusë nalasáquëdi'i parë tsalú cusë narni'i mënë napin valurë nu parë guëlua'a lu llni ra cusë narni'i mënë

adë nádi'i verdá.

²⁹ Zni bë'në më të adë chu gunë nadchínidi'i delantë lu më.

³⁰ Perë mizmë Dios bë'në më unir lë'ë të con Cristo Jesús nu bë'në Dios të gac bë'a hia'a lë'ë më por Cristo, nu por Cristo tubldí na shcuénda'a lu Dios. Por Cristo na hia'a shmënë më naná rzunë almë shtë hia'a. Por Cristo na hia'a salvar. Guzi'i më lë'ë hia'a.

³¹ Zni nahin de acuerdë lo quë narni'i Sagradas Escrituras: “Si talë tubi de lë'ë të runë nadchínil pues bë'në nadchini sulë por lo quë nabë'në Dadë”.

2

Diza'quë nu galguti shtë Jesús

¹ Bëchi, iurë bidë guënia'a lu të lë'ë verdá shtë Dios, adë biadí'dzëdia'a ziquë tubi mësë narlua'a con di'dzë nadë rac bë'adi'i të sino biadi'dza clarë. Gunia'a lu të di'dzë nabëlua'a Dios lua.

² Iurë guquërdënúa lë'ë të, guni'i ldua'a guadi'dza sulë tubsë di'dzë de quë Jesucristo gunë salvar lë'ë hia'a, de quë guti më lu cruz por lë'ë hia'a.

³ Iurë bidë guëdchinia lu të, pues adë gualdídi'i ldua'a mizmë na sino bëdzëba nu bëchi'cha.

⁴ Iurë gunia'a lu të ra diza'quë shtë Dios, adë guni'inúdia'a lë'ë të con di'dzë sabi naze'dë por llni nanapë mënë guë'dchiliu, sino guni'inúa lë'ë të con pudërë shtë Espíritu Santo, el quë nabë'në zihani cusë ru'bë.

⁵ Guni'inúa lë'ë të, të tsaldí ldu'u të shti'dzë Dios purquë bini të pudërë shtë më, lëdëdi'i por tantë rac ruadi'dza. Zni guc parë gac të firmë; dchi'chi na fe shtë të ziquë tubi cimientë shtë hiu'u.

Por Espíritu Santo rac bë'a hia'a

⁶ Zni na manërë biadi'dzë na'a diza'quë lu ra mënë, perë biadi'dzë na'a di'dzë sabi lu ra mënë namás rianaldë ra shnezë Dios. Ra di'dzë sabi naruadi'dzë na'a, adë zé'dëdi'in de guë'dchiliu rë', nilë por ra mënë naquëgnibë'a ra sa' rall. Grë cusë ni nasesë tsalú ra

⁷ perë ruadi'dzë na'a con llni shtë Dios. Ruadi'dzë na'a ra cusë secretë shtë Dios. Ruadi'dzë na'a di'dzë sabi shtë më, ra cusë nabë'në më ordenar antsë cueshtë guë'dchiliu parë gac salvára'a.

⁸ Ni tubi ra naná rnibë'a lu guë'dchiliu rë', adë ri-asëdi'i rall ndë'ë. Si talë niasë rall, adë niaquë'ëdi'i rall Dadë Jesús lu cruz, el quë narnibë'a guëdubi gube'e.

⁹ Zni rni'i Sagradas Escrituras:

Dios bë'në më preparar cusë adë ni chu gunádi'i nu adë chu bínidi'i, nu adë chu bë'nëdi'i llgabë.

Cusë ni na parë ra narac shtu'u lë'ë më.

¹⁰ Grë ndë'ë bëlua'a më lu hia'a por Espíritu shtë më. Lë'ë Espíritu na llni nu riasë Espíritu ra cusë namás naga'chi, hashtë shgabë Dios namás secretë rac bë'a Espíritu.

¹¹ ¿Chull gac bë'a lo quë nanú la'ni ldu'u nguiu? Mizmë nguiu riasëll llgabë nananú la'ni ldu'ull. Zni na con Dios; sulamëntë Espíritu shtë më rac bë'a llgabë shtë më.

¹² Lë'ë hia'a adë bédë'nëdi'ia'a recibir Espíritu naná rnibë'a mënë shtë guë'dchiliu sino bédë'na'a recibir Espíritu naná ze'dë de Dios të gac bë'a hia'a grë bendición nabëzëlaa'chi më parë lë'ë hia'a.

¹³ Ruadi'dzë na'a shcuendë ra cusë rë' con di'dzë nabëlua'a Espíritu shtë Dios, lédëdi'i con di'dzë nabësë'dë na'a por ra mësë shtë gué'dchiliu. Zni rlua'a na'a ra cusë shtë Espíritu lu ra mënë nari-analdë tëchi Espíritu Santo.

¹⁴ Grë ra nanápëdi'i Espíritu cuezënúhi' la'ni ldú'ull, adë rúnëdi'ill recibir di'dzë shtë Espíritu purquë parë lë'ëll cusë ni adë rlluí'idi'i. Cusë tuntë rní'ill. Adë riasëdi'ill purquë rqui'ni llni shtë Espíritu parë tsasë mënë ra cusë shtë Espíritu.

¹⁵ Perë grëtë' nacabezënú Espíritu Santo rac bë'a rall grëtë' cusë nalasac; perë ra sa' nguiu ni, ra nadë tsanaldëdi'i tëchi Espíritu Santo, adë rac bë'adi'i rall blac lasac na primëre nguiu ni.

¹⁶ Ra Sagradas Escrituras rni'i: “¿Chull riasë? u ¿chu rac bë'a lla na llgabë shtë Dadë Dios? ¿Chull guëlua'a Dios?” Perë lë'ë hia'a nadápa'a Espíritu; por ni rac bë'a hia'a llgabë shtë Cristo.

3

Quëdë'na'a sirvë lë'ë Dadë Dios

¹ Zni nahin bëchi, adë gú'di'i manëre të guadi'dza lu të cumë ziquë mënë naquëgsë Espíritu Santo, sino biadi'dza lu të ziquë mënë narianaldë tëchi ra cusë shtë gué'dchiliu. Na të ziquë me'dë en cuantë ra cusë shtë Cristo.

² Bëluá'ahia lë'ë të con enseñansë sencigi cumë ziquë tubi me'dë naradchi. Rúnëdi'i të gan gau të cumidë ziquë më ru'bë. Todavía adë riasëdi'i të ra enseñansë naná rqui'ni parë su të firmë lu shnezë Dios.

³ Hashtë ne' na të ziquë mënë narianaldë tëchi ra cusë shtë guë'dchiliu; quëreldë të igual ziquë los de más sa' të.

⁴ Si talë rní'il: "Na nahia shmënë Pablo"; stubi të rní'il: "Nahia shmënë Apolos", iurní quëhunë të llgabë ziquë ra mënë shtë guë'dchiliu, lëdëdi'i ziquë mënë nanapë Espíritu Santo.

⁵ ¿Chull na Pablo? ¿Chull na Apolos? Na na'a nadë más ra nabëshe'ldë Dios; por shti'dzë na'a gualdí ldu'u të diza'quë shtë Dadë. Cadë tubi muzë shtë Dios bë'ni' según fuersë nu llni nabëne'e më.

⁶ Na bëcabnía bë'dchi; Apolos gudi'li ra plantë, perë Dios bësëru'bë më ra plantë ni.

⁷ De manërë de quë ni tubi na'a, el quë nabëcabní bë'dchi u el quë naguati'li ra plantë, lasáquëdi'i na'a, perë Dios na el quë nalasac. Bësëru'bë më ra plantë.

⁸ El quë narcabní nu el quë nargui'li, na rai unidë, nu Dios quilli cadë tubi lë'ë hia'a según dchi'ni naquëdë'na'a.

⁹ Grë hia'a na hia'a ra nardë'na'a dchi'ni juntë con lë'ë më. Lë'ë të na të ziquë guiu'u lachi catë quëhunë më dchi'ni.

Na të ziquë tubi hiu'u naquëgza'a më.

¹⁰ Nahia ziquë mësë albañil naná gulë Dios parë guëzu'ba cimientë shtë hiu'u. Hia stubi quëgza'a hiu'u guëc cimientë ni. El quë narza'a hiu'u rqui'ni gápi' cuidadë manërë naquëgzá'all hiu'u.

¹¹ Pues ni tubi adë chu nápëdi'i derechë guëzúbëll stubi cimientë purquë hia nanú cimientë verdaderë naná mizmë Jesucristo.

¹² Perë cadë nguiu quëgzá'all tubi hiu'u con orë u bédchichi u guë'ë nalasac u con hiaguë u con

gui'lli guia.

¹³ Lë'ë dchi'ni de cadë lë'ë hia'a guëru'u lu llni dzë shtë juici. Dzë ni guëdchini gui'i të parë gunë gui'i prëbë pë clasë dchi'ni bë'në miëti.

¹⁴ Si talë tubi de lë'ë hia'a bëza'a tubi hiu'u nanadë tsequi lu gui'i, gunë nguiu ni recibir pagu por dchi'ni nabë'nëll

¹⁵ perë en cambi, si talë tubi de lë'ë hia'a guëza'a hia'a tubi hiu'u con cusë naná sutípëdi'i lu gui'i, pues guëní'till grëtë'; nídi'i pagu parë lë'ëll aunquë lë'ëll gac salvárëll cumë ziquë rgu nguiu tubi cusë la'ni hiu'u narie'qui.

¹⁶ ¿Pë adë rac bë'adi'i të de quë na të ziquë iádu'u catë cuzë Dios, de quë Espíritu shtë Dios cuzënúhi' la'ni ldu'u të?

¹⁷ Si talë tubi de lë'ë të quëhúnëll usar iádu'u shtë më tubi cusë mal, guëne'e më fin parë lë'ël. Catë cuzë më, nahin santu nu también cuerpë shtë të na santu.

¹⁸ Adë rsiguëdi'il mizmë lë'ël. Si talë tubi de lë'ë të rní'il nal sabi con llni nanapë mënë guë'dchiliu, mejurë guëabril ziquë tubi naráquëdi'i të gáquël më sabi de verdá.

¹⁹ Pues llni shtë ra mënë narianaldë cusë shtë guë'dchiliu rë', nahin ziquë cusë tuntë parë Dios. Naescritë: “Dios quëhunë parë ldaguë më sabi lu galënasini shtë rall ziquë rlaguë tubi ma lu trampë”.

²⁰ Nu zac rni'i Sagradas Escrituras: “Lë'ë Dadë rac bë'ai' ra llgabë shtë mënë sabi, de quë lasáquëdi'i shgabë rall”.

²¹ Por ni adë chu gunë nadchínidi'i de quë nall shmësë sa'll. Pues grëtë' cusë nahin parë lë'ë të;

22 Pablo, Apolos, Pedro, gué'dchiliu, nu vidë, nu galguti, nu lo quë naná iurne', nu ra cusë naguër gac, grëhin na parë lë'ë të.

23 Nu lë'ë të na të shmënë Cristo; rnibë'a më lë'ë të nu Cristo rzu'bë diágui' shti'dzë Dios.

4

Dchi'ni shtë ra poshtë

1 Grëtë' të napë quë gunë të llgabë de quë na na'a sulamëntë shmuzë Cristo. Gulë më lë'ë na'a parë tsaglua'a na'a ra mënë di'dzë shtë më, cusë de quë antsë adë guc bë'adi'i mieti.

2 El quë naná incarguë tubi dchi'ni, napë quë gáqui' naza'quë; napë quë gúni' cumplir lo quë narunë tucarë.

3 Por partë shtëna adë riádi'i ldua'a iurë quëhunë të juzguë lë'ë na, nilë riádi'i ldua'a por los de más sahia narunë juzguë na; pues adë ráquëdia'a gunë juzguë mizmé na.

4 Perë si talë ni tubi shgaba adë quëgdchí'bëdi'i galquiá cuntrë na, adë na segurë de quë nápëdia'a faltë. Lë'ë Dadë na el quë nangunë juzguë shchi'nia.

5 Adë rúnëdi'i të juzguë nasesë. Gulë cuezë hashtë lë'ë Dadë guëabré; guëgú më grëtë' cusë lu llni, grë lo quë naga'chi lu nacahi. Guëlua'a më grëtë' narac shtu'u mieti la'ni ldu'u rall. Iurní gunë më honrar cadë nguiu según narunë tucarë.

6 Dadë, quëadi'dza ra cusë rë' parë bien shtë të. Quëgdchí'ba tubi comparaciuni naná runë tratë dchi'ni nabëdë'në na'a, Apolos con na. Gulë guagla'guë enseñanse shtë na'a; gulë bë'në cumplir lo quë narni'i Sagradas Escrituras shcuendë lo quë narunë tucarë gunë mënë, nu

parë ni tubi të adë rni'idi'i nadchini de mësë shtënël nu rúnël desprëci stubi mësë entrë lë'ë të.

⁷ ¿Chull bënë të tsu tubi mësë entrë lë'ë të? ¿Pë cusë nápël nanádi'i lo quë nabë'nël recibir? Si talë bözëlaa'chi më lo quë nanápël, ¿pëzielú runë nadchíníl? Rúnël ziquë lë'ël bë'nël gan por mizme fuersë shtënël.

⁸ Lë'ë të më Corinto, runë nadchini të purquë rni'i të adë pë runë fáltëdi'i, de quë napë të grë bendición narshe'ldë Dios dizdë gube'e. Runë të llgabë rquí'nidi'i të lë'ë na'a, de quë rnibë'a të ziquë rëy, de quë lasáquëdi'i na'a. Nalé rac shtua'a de quë nanibë'a të ziquë rëy të guë nibë'anú na'a lë'ë të.

⁹ Pues llúa'ahia de quë Dios bësa'në më lë'ë na'a ra poshtë lúltimë lugar. Na na'a ziquë ra mënë mal naguc condenar parë gati rai'. Dzu na'a lu ra mënë nu lu ra ianglë nadë más parë guëbi'a rai' lu na'a cumë cusë nardzëguë' ldu'u mieti.

¹⁰ Rdë'në na'a sirvë lu Cristo perë lë'ë të rni'i të na na'a tuntë mientras rni'i të na të shmënë më namás rac bë'a. Na na'a ra nalasáquëdi'i perë lë'ë të sí, lasac të. Quëhunë mënë honrar lë'ë të perë quëhunë të desprëci lë'ë na'a.

¹¹ Hashtë iurne' quëgzac zi na'a lu galërldia'në nu lu galërbidchi; runë faltë shabë na'a; ra mënë rushtía rall guëc na'a; adë nídi'i lidchi na'a.

¹² Rdzaguë na'a lu ra dchi'ni naquëhunë guia'a na'a. Ra mënë rgue guëc na'a perë rdchigrë na'a con di'dzë nanapë bendición shtë Dios. Rzunaldë rall lë'ë na'a perë lë'ë na'a rua'a ldu'u na'a sin adë pë rni'idi'i na'a cuntrë lë'ë rall.

¹³ Rni'i rall cuntrë lë'ë na'a perë na na'a pacënci.

Quëhunë rall tratë lë'ë na'a ziquë gui'lli lu nezë; runë rall tratë lë'ë na'a ziquë cusë más nadzabë la'ni gué'dchiliu, cusë nadë rlluí'idi'i.

¹⁴ Adë rquë'édia'a ndë'ë parë guëtú lu të sino parë guënehia cunsëju ziquë ra shinia narac shtua'a.

¹⁵ Aunquë napë të chi'i mili mësë naná rlua'a lë'ë të, napë të tubsë shtadë të. Por ra diza'quë nagunia'a lu të, na të unidë con Cristo Jesús. Por ni nahia ziquë shtadë të.

¹⁶ Por ni quëhuna ruëguë lu të de quë cubënebi të cumë ziquë ejemplë shtëna.

¹⁷ Parë gunë të cumplir narac shtua'a, bëshe'lda Timoteo lu të. Náhi' tubi nguiu nabëna gan por Cristo nu rac shtua'a lë'i'. Siemprë quërelde zá'quëll ziquë shmënë Dios. Lë'ë Timoteo guësëagná ldú'i' lë'ë të lo mizme enseñansë nabëluá'ahia lla narunë tucarë guëquërelde ra mënë shtë Cristo, igual ziquë rluá'ahia guëdubi lugar catë nanú grupë shtë shmënë Dios.

¹⁸ Nanú beldá de lë'ë të nalë runë rall nadchini; runë rall llgabë adë gueldë guénadia'a lë'ë të

¹⁹ perë quëbeza të parë tsahia lueguë nu gueldë guënahia lë'ë të si talë Dadë guéné'ei' permisi. Iurní gac bé'ahia chu narunë nadchini. Gac bé'ahia si talë nadë más ruadi'dzë rall u si napë rall pudërë shtë Dios.

²⁰ Catë rnibë'a Dios ziquë rëy, nanú más quë di'dzë narni'i mënë; nanú milagrë nu sëñi naquëhunë më.

²¹ ¿Pë rac shtu'u të? ¿Zeldë guënahia lë'ë të con tubi hiaguë; gau të varë? u ¿zeldë guënahia lë'ë të cumë më nadu'u, ziquë tubi narac shtu'u lë'ë të?

5

Napë quë gunë të juzguë el quë nabë'në mal

¹ Quëgni'i mënë de quë entrë lë'ë të nanú ra naquërelde mal, de quë tubi nguiu cuá'all shmadrástëll. Pues duldë ni ra mënë nanadë israelitë, adë rúnëdi'i rall duldë ni.

² Mejurë niatú lu të nu niu'në të por conductë shtë nguiu ni. Runë tucarë guëgú të lë'ëll ladi grupë shtë shmënë Dios.

³ Pues aunquë la'di súdia'a nga'li perë rëagná ldua'a lë'ë të. Hia bëna juzguë el quë nabë'në duldë ni cumë zugá'ahia nga'li con lë'ë të.

⁴ Gulë bédëá con autoridá shtë Dadë Jesucristo, nu lë'ë na quëbezënúa lë'ë të con espíritu shtëna, nu lë'ë pudërë shtënë Jesucristo Shláma'a, quëbezënú lë'ë të.

⁵ Gulë bë'në intriegu nguiu ni guia'a Satanás të parë tsalú shcuërpëll con mal deseo shtënëll, perë espíritu shtë nguiu ni gac salvar iurë lë'ë Dadë Jesús guëabré stubi.

⁶ Mal na iurë runë nadchini të. ¿Pëllë adë guënëdi'i të tubi dichë narni'i: “Du'pë levadurë rdë'ë fuersë guëdubi nacubë”?

⁷ Gulë bë'në ziquë ra mënë israelitë guahietë. Iurë bédchini laní Pascu, gulú rall grë guetështildi naguctsa'u con levadurë. Gulë bësa'në grë duldë nananú entrë lë'ë të, të gac të limpi ziquë guetështildi cubi nagudáu ra mënë israelitë dzë shtë laní. Gulë guná, lë'ë lli'li shtë Pascu, hia guti. ¿Chu na sacrifici ni? Pues mizmë Cristo.

⁸ Zni rqui'ni guëquërdëru'u hia'a con ldu'u limpi nu con verdá naná ziquë guetështildi sin

levadurë. Adë chu guëquërdëdi'i con cusë mal; adë gápëdi'i të llanë la'ni ldu'u të.

⁹ La'ni stubi cartë nabëshe'lda lu të, guní'ihia lu të adë gápëdi'i të tratë con ra narquënú ra sáhi'.

¹⁰ Adë guní'idia'a lu të de quë na mal si talë napë të tratë con ra mënë shtë guë'dchiliu, ra narquënú ra sáhi', u ra narzebi ldu'u pë shtë më, u ra nguba'në, u ra narunë adorar ra figurë naractsa'u, purquë nídi'i mudë guëquërdë të lu guë'dchiliu sin quë napë të tratë con ra mënë ni.

¹¹ Lo quë nagunia'a lu të iurne', adë gapë të tratë con tubi nguiu naná rni'i nall shmënë Dios. Si talë nguiu ni rquënull ra sáhi', u si talë rzebi ldú'ull pë shtë mënë, u si talë rúnëll adorar ra figurë, u si talë ruadí'dzëll cuntrë sa'll, u si talë rzuu'dchill, u si talë nall nguba'në; con nguiu ni adë raunúdi'i të lë'ëll.

¹²⁻¹³ Pues adë rúnëdi'i tucarë guna juzguë ra mënë shtë guë'dchiliu; pues Dios gúni' juzguë lë'ë rall perë grupë shtë shmënë Dios, sí, runë tucarë gunë rall juzguë sa' rall. Por ni gulë cu nguiu naquëhunë duldë ni entrë lë'ë të.

6

Ra dishi'bi nariagdchininú të lu ra juësi

¹ Adë nazá'quëdi'i rdchi'bë të galquiá cuntrë stubi sa'l delantë ra juësi nanadë guënëdi'i Dios. Gulë bë'në rëglë ra asuntë entrë mizme lë'ë të.

² Nanë të ra shmënë Dios gunë rai' juzguë ra mënë shtë guë'dchiliu. Si talë gunë të juzguë ra mënë shtë guë'dchiliu, pues rac të gunë të juzguë ra asuntë mitu'në entrë ra grupë shtë shmënë Dios.

3 ¿Pëllë adë rac bë'adi'i të de quë guëdë'na'a juzguë ra ianglë? Cuantë más runë tucarë guëdë'na'a juzguë ra asuntë shtë vidë rë'.

4 Si talë nápël problemë con stubi sa'l, adë nazá'quëdi'i guëdchí'bëll galquiá cuntrë sa'l. Pues ra shmënë Dios namás lasáquëdi'i entrë lë'ë të, rac rall gunë rall rëglë asuntë shtë'nël.

5 Ndë'ë rnia'a lu të, të parë guëtú lu të. ¿Pëllë adë nídi'i entrë lë'ë të ni siquierë tubi naná rac gunë juzguë parë gúnëll rëglë asuntë nanápël?

6 ¿Pëllë rqui'ni tubi narialdí ldu'i Dios, guëdchí'bëll demandë lu stubi sa'll delantë lu ra juësi naguënëdi'i Dios?

7 Napë të dishi'bi nu rdchi'bë të galquiá cuntrë sa' të. Rlua'a de quë adë bë'nëdi'i të cumplir shti'dzë Jesús; napë të faltë. Mejurë gulë bë'në sufrir mal tratë. Gulë bëtë'ë sí cuanë mënë lo quë nanápël.

8 En cambi quëhunë të mal; rbaa'nël pë cusë shtë ra naná shmënë Dios.

9 ¿Pëllë adë rac bë'adi'i të de quë grëtë' ra mënë mal, adë tsutédi'i rall catë quëbezë Dios? Adë rdë'ëdi'i të sí parë guëguguë sa' të lë'ë të. Ra narquënú sa'll, ra narunë adorar figurë, ra narunë duldë adulteri, ra narunë ziquë ra mamflor,

10 ra nguba'në, ra narzebi ldu'u pë shtë sa'll, ra zudchi, ra naná runë cuntrë sa'll, ra nardchisú pë shtë mënë con engaño; grë mënë ni adë ni mudë tsuté rall lugar catë rribé'a Dios ziquë Rëy.

11 Antsë zni bë'në të; guc të igual ziquë ra mënë ni perë iurne' bëzunë më almë shtë të; unidë na të con Dios santu. Napë të tratë con Dios; bë'në më

recibir lè'è tè por lo què nabë'në Jesucristo juntë con Espíritu nabëshe'ldë Dios, Shtáda'a.

Shcuerpë nguïu na santu

¹² Rni'i mënë: “Nahia librë parë guna lo què narac shtua'a”. Perë rnia'a lu tè, grë cusë adë rsëdchínidi'i cusë za'quë parë lè'è hia'a. Rní'il de què nahia librë parë guna lo què narac shtua'a, perë adë guëdë'ëdia'a sí parë guëñibë'a cusë mal na. Adë nádia'a bajo ordë shtë ra cusë ni.

¹³ Stubi cusë rni'i mieti: “Cumidë na parë guëdáuha'a nu nabánia'a parë guëdáuha'a” perë Dios guëdë'èi' fin guërupë ra cusë ni. Nídi'i verdá de què cuerpë shtë mieti na parë guëquënú mieti sa'll, sino shcuërpa'a na parë lè'è Dadë Jesús nu lè'è Dadë na parë bien shtë hia'a.

¹⁴ Ziquë bëldishtë Dios lè'è Dadë Jesús ladi ra tëgulë, zni zac guëldishtë më lè'è hia'a con pudërë shtë më.

¹⁵ ¿Pëllë adë rdë'ëdi'i tè cuendë de què cadë tubi de lè'è tè na partë shtë cuerpë shtë Cristo? ¿Ni mudë guënehia sí parë partë shtë Cristo gaquin partë shtë cuerpë shtë na'a mal? Aquëdi'i, jamás gaquin zni.

¹⁶ ¿Pëllë adë rdë'ëdi'i tè cuendë de què iurë tubi nguïu rquënull con tubi na'a mal, hia iurní guërupë rall rac rall tubsë cuerpë? Pues ra Sagradas Escrituras rni'i: “Guërupë rall gac rall tubsë cuerpë”.

¹⁷ Perë iurë tubi mieti gac unir con Dadë, hia guërupë rai' na rai' tubsë. Napë rai' mizmë espíritu.

¹⁸ Gulë bëllu'në lu grë duldë narunë tratë cusë mal entrë ra na'a nu ra nguïu. Cualquier stubi duldë naná runë tubi mieti, quëhunin dañi parë

sa'll, perë el quë narquënú sáhi', quëhúnëll dañi cuntrë prupi shcuérpëll.

¹⁹ ¿Pëllë adë rdé'ëdi'i të cuendë de quë cuerpë shtë të na lugar catë cuezë Espíritu Santo? Bëdë'ë Dios Espíritu Santo parë cuezënúhi' lë'ë të, parë guëquëreldeñúhi' lë'ë të. Lë'ë më na më dueñi shtë të; rnibë'a më lë'ë të, lédëdi'i rnibë'a të mizme lë'ë të.

²⁰ Guzi'i Dios lë'ë të tubi präci namás lasac të gac të shmënë më. Por ni gulë bë'në honrar lë'ë më con cuerpë shtë të nu con espíritu shtë të. Guërupë cusë ni ze'dë de Dios.

7

Cunseju parë ra casadë

¹ Iurne' guna contëstë ra preguntë naguna'bë di'dzë të la'ni cartë nabëshe'ldë të. Bien nahin parë tubi nguiu de quë guëtsé'adi'i nguiu

² perë cumë nanú zihani tentación parë gunë mieti duldë, mejurë cadë nguiu gapë tsé'lëll nu cadë na'a gápi' tsé'li'.

³ Grë ra nguiu naná casadë napë quë gunë rall cumplir lo quë narunë tucarë ziquë tse'lë na'a, nu ra na'a casadë napë quë gunë rall cumplir con tse'lë rai'.

⁴ Tubi na'a adë nádi'ill dueñi shtënë shcuérpëll sino quë tsé'li' nápëll dereché parë shcuerpë tsé'li'. Mizme manërë ra nguiu adë nádi'ill dueñi shtë shcuérpëll sino quë tse'lë nguiu nápëll dereché parë shcuerpë nguiu.

⁵ Lë'ë të naná casadë, adë rúnëdi'il negar parë ga'anul tsé'lëll; sulamëntë si talë guërupë të na të de acuerdë por tubi tiempë parë gunë të orar lu

Dios, hia despuësë napë quë guëbrí ga'anul tsé'lël të parë gúnëdi'i Satanás gan lùl nu ldáguël lu duldë.

⁶ Cagnia'a lu të ndë'ë ziquë tubi permisi, lëdëdi'i ziquë mandamientë shtë Dios.

⁷ Pues por partë shtë na, rac shtua'a de quë grë nguiu gac ziquë na, perë adë nádi'in posiblë. Bëzëlaa'dchi Dios cadë tubi nguiu fuersë especial; bëldá rall rtsë'a; stubi nguiu adë rtsë'adi'ill.

⁸ Rnia'a lu ra nanádi'i casadë nu lu ra viudë de quë nabién si adë guëtsë'adi'i të ziquë nahia

⁹ perë si talë adë ráquëdi'i gunë të gan lu ra deseo, pues gulë bëtsë'a. Mejurë guëtsë'al quë gápël mal llgabë.

¹⁰ Grëtë' të shmënë Dios naná casadë, rnibë'ahia lu të de quë ra na'a adë guësá'nëdi'ill tsé'ell. Mandadë rë' lëdëdi'i shtëna sino nahin mandadë shtë Dadë Jesús.

¹¹ Pues si talë tubi na'a bësá'nëll tsé'lëll; separadë na rall; adë cá'adi'ill stubi nguiu u guëcá'all tsé'lëll stubi. Mizmë manërë napë quë gunë ra nguiu cumplir; adë gáquëdi'i divorciar rall.

¹² Lu të los de más mënë, rnia'a lo quë llúa'ahia na bien. Lë'ë Dadë bësá'nëdi'i di'dzë rë'. Si talë nanú tubi nguiu rialdí ldú'ull shti'dzë Dios perë tsé'lëll adë rialdídi'i ldu'i shti'dzë më, perë lë'ë na'a ni nall cunformë guëquërdënull tsé'lëll, nguiu ni napë quë tsagla'guë guëquërdëll con tsé'lëll.

¹³ Nu zac, si talë tubi na'a rialdí ldú'ull shti'dzë Dios perë tsé'lëll adë rialdídi'i ldú'ull shti'dzë më, si talë lë'ë nguiu ni nall cunformë guëquërdënull tsé'lëll, adë gac divorciar rall.

¹⁴ Lë'ë nguiu nanadë rialdídi'i ldu'i perë tsé'li sí rialdí ldu'i shti'dzë Dios, nguiu ni rúnëll recibir

bendición shtë Dios. Nu zac lë'ë na'a nanadë rialdídi'i ldu'i shti'dzë Dios perë tsé'lëll sí nall shmënë Dios, pues na'a ni quëhúnëll recibir bendición shtë Dios. Guc ldai' por Dios por nall unidë con tsé'lëll. Si talë lëdëdi'i zni, shini shtë ra mënë ni na rai' ziquë shini ra nanadë rialdídi'i ldu'i Dios, perë iurne' ra shini rall quëhunë rall recibir ra bendición shtë Dios.

¹⁵ Perë si talë lë'ë nguïu u lë'ë na'a nadë rialdídi'i ldu'i Dios, rac shtú'ull guësá'nëll tsé'lëll, pues zni gaquin. Iurní lë'ë nguïu u lë'ë na'a naná bëa'në, nall librë. Gulë Dios lë'ë hia'a parë guëquërëlda'a en paz të adë tsúdi'i dishi'bi entrë ra naná casadë.

¹⁶ Lë'ë të na'a, nídi'i segurë de quë tsaldí ldu'u tsé'lël si guëquërdënul lë'ëll. Nu zac lë'ë të nguïu, nídi'i segurë tsé'lël tsaldí ldu'i shti'dzë Jesús.

¹⁷ Ndë'ë na narunë tucarë guëdë'na'a; cumë ziquë bënë'e Dios llni cadë túbia'a, cha guëdë'na'a cumplir voluntá shtë më. Runë tucarë tsagla'guë nguïu cumë iurë guna'bë më lë'ëll. Pues runë tucarë tsagla'guë guëquërëlda'a de acuerdë con principi shtë vidë cubi nadápa'a. Zni rnibë'ahia guëdubi grupë shtë shmënë Dios.

¹⁸ Si talë iurë guna'bë Dios lë'ël, nu nápël sëñi de quë bëriuguë partë cuerpë shtënëll según costumbrë shtë mënë israelitë, adë guëtí'idi'il sëñi ni. Si talë adë gúquëdi'il circuncidar iurë gúquël shmënë Dios, adë rdë'ëdi'il sí guëchuguë mënë shcuérpël.

¹⁹ Nídi'i importë lu Dios si gúquël circuncidar u aquëdi'i. Lo quë narunë importë lu Dios na guëzu'bë diáguël mandamientë shtë më.

²⁰ Lo quë narunë tucarë gunë mieti na, tsagla'guë mieti mizmë ofici nanapë nguïu iurë

lë'ë Dadë guná'bëi' nguui ni.

²¹ Si talë nal bajo ordë shtë sa'l iurë guna'bë më lë'ël, adë riádi'i ldú'ul. Perë si talë nanú manërë parë gápël libertá, pues mejurë guërú'ul librë.

²² Grë ra naná bajo ordë shtë sa'll iurë Dios guná'bëi' ra nguui ní, gúqui' shmënë më nanapë libertá. Nu el quë nanádi'i bajo ordë shtë sa'll perë guna'bë më lë'ëll, nall bajo ordë shtë Cristo. Rnibë'a më lë'ëll.

²³ Dios guzi'i më lë'ël tubi präci ru'bë; adë rdë'di'il sí gac të bajo ordë shtë ra mënë.

²⁴ Bëchi, runë tucarë cadë nguui tsagla'guë gúnëll mizmë ofici catë tsu nguui iurë guna'bë Dios lë'ëll.

²⁵ Iurní caquëa'a shcuendë ra lliguëna'a nadë bëtsë'adi'i. Adë nápëdia'a ni tubi mandadë shtë Dios perë rnia'a lu të lo quë nalluá'ahia. Pues rac tsaldí ldu'u të na purquë zihani vultë bëga'a ldu'u më na, por ni runë tucarë guëquë diaguë të shti'dza.

²⁶ Lluá'ahia de quë mejurë guëa'në nguui tal cumë ziquë na nguui por tantë cusë durë naná ze'dë lu guë'dchiliu.

²⁷ Si talë bëtsë'al adë rúnëdi'il lligabë parë guësá'nël tsé'lël. Si talë nápëdi'il tsé'lël, adë riúbëdi'i ldú'ul parë guëtsë'al.

²⁸ Perë si talë guëtsë'al, nádi'in duldë. Si talë guëtsë'a tubi lliguëna'a, adë nádi'in duldë. Perë grëtë' ra casadë gunë rall sufrir por cusë durë naze'dë tiempë ne', nu rac shtua'a adë gápëdi'i të más cusë durë.

²⁹ Dadë, quëquëa'a lu të; stu'pë tiempë rëa'në. Iurne' parë delantë ra naná casadë, runë tucarë

guëbani rall ziquë nádi'i rall casadë.

³⁰ Ra naná tristë napë quë guëriubë ldu'u rall të gunë rall cumplir voluntá shtë Dios. Ra naná quëhunë ra laní, runë tucarë guëna'zi rall shchi'ni më nasesë. Ra nartuu', runë tucarë adë gac shtú'udi'i rall cusë shtë guë'dchiliu.

³¹ Ra narquitë ldu'u por ra cusë shtë guë'dchiliu, adë chu guëdë'ëdi'i sí të rnibë'a cusë shtë guë'dchiliu lë'ëll, purquë guë'dchiliu nu ra cusë shtë tiempë ne', nasesë tsaluhin.

³² Rac shtua'a de quë cadë tubi të adë riádi'i ldu'u të. Lë'ë nguii naná sultërë rquëdi'ni ldú'ull por ra cusë shtë Dadë Dios nu rac shtú'ull gúnëll cumplir voluntá shtë më parë guëquitë ldu'u më lë'ëll.

³³ Perë iurë lë'ë sultërë guëtsë'all, iurní rac ldú'ull por ra cusë shtë guë'dchiliu nu parë guëquitë ldu'u tsé'lëll lë'ëll.

³⁴ Zni na con tubi lliguëna'a nu ra na'a casadë. Lë'ë na'a nanápëdi'i tsé'lëll, rquëdi'ni ldú'ull por ra cusë shtë Dadë Dios të gac na'a ni santu; rac shtú'ull gúnëll cumplir parë guëquitë ldu'u më con lë'ëll. Perë lë'ë na'a casadë rquëdi'ni ldú'ull por ra cusë shtë guë'dchiliu nu rac shtú'ull gúnëll dchi'ni të guëquitë ldu'u tsé'lëll lë'ëll.

³⁵ Quëgnia'a lu të ndë'ë parë bien shtë të, lëdëdi'i parë adë guëtsë'adi'i të. Rac shtua'a guëbani të manërë za'quë nu parë gunë të sirvë Dadë con guëdubinú ldu'u të.

³⁶ Si tubi shtadë lliguëna'a rúnëll llgabë guëdë'ëll permisi të guëtsë'a lliguëna'a purquë hia rdëdë galëlliguëna'a shtënëll, nu nanë nguii ni rac shtu'u

lliguëna'a guëtsé'all, pues gac lo quë narni'i ldú'ull; nádi'in duldë.

³⁷ Perë si stubi nguiu zull firmë con galërní'i ldú'ull nu rnall de quë shtsápëll nall cuntëntë sin quë adë guëtsé'adi'ill, nguiu ni naná firmë de quë adë guëtsé'adi'i shtsá'pëll, bien quëhúnëll.

³⁸ Zni el quë naná quëgdë'ë shíni' parë guëtsé'ai', quëhúnëll bien, nu zac el quë nadë quëgdë'ëdi'i shíni' parë guëtsé'a shíni', mejurë quëhúnëll.

³⁹ Lë'ë na'a casadë por lëy, nalí'bill hashtë gati tsé'li' perë si talë tsé'lëll gati, iurní na'a ni nápëll libertá parë guëtsé'all stubi con el quë narac shtú'ull perë sulamëntë si talë nguiu ni rialdí ldu'i shti'dzë Dios.

⁴⁰ Perë llúa'ahia de quë más guëquitë ldu'u na'a ni si guëá'nëll sin quë guëtsé'adi'ill. Ni na lo quë narnia'a nu rialdí ldua'a de quë zni na voluntá shtë Espíritu Santo naquëbezënú na.

8

Cumidë nabë'në mënë ofrecërë lu dzanë

¹ Iurne' quëquëa'a shcuendë shtë dau naná gac ofrecërë lu ra figurë naruntsa'u mënë con guia'a mënë. Bien rac bë'a hia'a custumbrë ni nápëdi'in valurë; adë rlluí'idi'in. Adë chu gunë nadchínidi'i por lo quë nananëll, mejurë gac shtu'u mieti sa' mieti parë tsaru'bë vidë cubi nabëne'e Espíritu Santo.

² Si talë tubi de lë'ë të runë nadchini por lo quë nariasël, pues todavía runë faltë zihani cusë parë riasël.

³ Si talë tubi de lë'ë të rac shtú'ul Dios de verdá, pues Dios rúni' recibir nguïu ni ziquë tubi shini më.

⁴ Gunia'a ndë'ë parë gac bë'a të shcuendë ra dau naquëhunë mieti ofrecërë lu ra dzanë. Pues rac bë'a hia'a de quë tubi figurë nápëdi'in vidë; nápëdi'in fuersë parë guë'dchiliu rë', nu rac bë'a hia'a nanú tubsë Dios.

⁵ Pues quëgni'i mënë nanú ra dios gube'e nu dios lu guë'dchiliu; pues ra dios ni nu ra dadë ni zihani rai' nanú

⁶ perë parë lë'ë hia'a nanú tubsë Dios, Shtáda'a. Lë'ë më bëntsá'ui' grëtë' ra cusë. Nabánia'a parë guëdë'na'a cumplir lo quë narac shtu'u më, nu zac nanú tubsë Dadë Jesucristo, Shláma'a. Por lë'i' gurështë grëtë' ra cusë nu nadápa'a vidë eternë por lë'ë më.

⁷ Perë grë ra mieti adë rac bë'adi'i rall ndë'ë. Antsë bë'në rall adorar ra dzanë nu todavía napë rall rëspëti iurë rau rall belë naguc ofrecërë lu ra dzanë. Adë rialdídi'i ldu'u rall firmë nu rini la'ni ldu'u rall na rall culpablë iurë rau rall belë ni.

⁸ Perë por ra cusë nardáuha'a adë gáca'a mejurë u más peor delantë lu Dios. Adë rúnëdi'i importë si talë ráuha'a u adë ráudi'i hia'a. Igual nahin parë Dios.

⁹ Perë gulë gapë cuidadë de quë libertá nanápël parë gaul grëtë' ra cusë, adë gaquin ejemplë mal parë sa'l nu ldáguëll lu duldë por ejemplë shtënël.

¹⁰ Tubi comparaciuni, lë'ël rdë'ël cuendë ra dzanë nápëdi'i rall vidë, nu rzubënul mënë catë rau të belë naguc ofrecërë lu ra dzanë. Si talë tubi sa'l narialdí ldu'i Dios, rnall lë'ël nga'li nu creenci shtënëll na débil, lo quë naquëhúnël rsëdchini mal

llgabë parë nguiu ni nu gúnëll tubi cusë nanádi'i za'quë parë lë'i'.

¹¹ Lë'ël nanël verdá perë guëluá'al mal nezë parë sa'l; adë nazá'quëdi'in. Pues guti Cristo por nguiu ni igual ziquë guti më por lë'ël.

¹² Iurë quëhúnël duldë cuntrë bëchi sa'l, iurë rguínil lllgabë shtë sa'l naná débil, pues también quëhúnël duldë cuntrë Cristo.

¹³ Por ni rëglë shtëna na zndë'ë; si talë quëhuna tubi cusë narunë ldaguë bëcha lu duldë, nunquë jamás adë gáudia'a belë, no sea nahin mal parë bëchi la sahía nu gúnëll duldë por ejemplë shtëna.

9

Derechë nanapë tubi poshtë

¹ ¿Gu adë rialdídí'i ldu'u të shti'dza? Pues napa libertá nu grë derechë cumë los de más poshtë shtë më. Gunahia lu Jesucristo, Shláma'a. Nu lë'ë të na të resultatë shtë shchi'nia nabëna en el nombre shtë Dios.

² Parë stubi ra mënë nádia'a poshtë perë parë lë'ë të napë quë rac bë'a të nahía poshtë shtë më purquë lë'ë të na të ziquë tubi mustrë de quë nahía poshtë de verdá purquë unidë na të con lë'ë më.

³ Ndë'ë na lo quë narnia'a lu ra mënë narni'i cuntrë na.

⁴ Napa derechë guëcahia lo quë narne'e mënë gáuha, nu parë gua'.

⁵ Napa derechë parë cahia tubi na'a parë gunë tse'la compaño na lu ra viajë igual ziquë runë los de más poshtë. Zni quëhunë ra bëchi Dadë Jesús nu Pedro.

6 ¿U runë të llgabë de quë Bernabé nu na, na na'a lúniquë nanápëdi'i derechë parë guësa'në na'a dchi'ni material parë guëni'inú na'a mënë ra diza'quë?

7 ¿Ca na nguiu narunë sirvë ziquë suldadë perë rállëll por gashtë nanápëll? ¿Chull rcabní hiaguë uvë perë ráudi'ill nashi shtë hiaguë ni? Grë vëquërë naquëhapë ma ¿pë ruu'di'ill lechë?

8 Adë rúnëdi'i të llgabë de quë di'dzë rë' na shgabë nguiu sulamëntë purquë lëy nabëquë'ë Moisés rni'i igual.

9 Rni'i lëy shtë Dios: “Adë rgúdi'il guë'shu rua' ngunë naná rguitsë trigu”. PUES clarë nahin; adë quëgní'idi'i Dios di'dzë rë' purquë rga'a ldu'u më ra ngunë

10 sino nahin tubi comparaciuni parë lë'ë hia'a. Lëy ni naescritë parë bien shtë hia'a. El quë naraa'në lu guiu'u nu el quë narcabní bē'dchi, guërüpë rall runë rall dchi'ni purquë cuezë rall dzë gunë rall recibir partë shtë cusechë narunë tucarë cadë lë'ë rall.

11 Iurní bēcabní na'a bē'dchi narne'e vidë cubi parë lë'ë të. ¿Pë llua'a të na mal si guëdë'në na'a recibir cusë material de lë'ë të?

12 PUES si stubi mënë napë derechë gúnëll recibir cusë material shtë të, másru'u derechë napë na'a guëdë'në na'a recibir cusë ni.

Perë adë guná'bēdia'a niétiquë de lë'ë të. Rua'a ldu'u na'a grë cusë durë; gudilli na'a gashtë shtë na'a parë másru'u guërë'tsë diza'quë shtë Cristo.

13 Nanë të de quë ra narunë dchi'ni la'ni iádu'u ru'bë, quëhunë rall recibir partë ra cusë nardë'ë mënë ziquë ofrendë lu Dios. Ra naná quëhunë

dchi'ni rua' bëcu'guë, runë rall recibir tubi partë shtë ra ma naguc ofrecërë lu bëcu'guë.

¹⁴ Igual manërë na, lë'ë Dadë gunibë'ai' el quë naruadi'dzë diza'quë shtë më, gúnëll recibir lo quë narquí'nill; guëdë'ë ra shmënë Dios lo quë narunë tucarë cá'all.

¹⁵ Perë na nunquë guná'bëdia'a dumí lu të. Nu zac adë quëquë'ëdia'a ndë'ë parë guna recibir dumí shtë të. Mejurë gatia antsë guëdchisú mënë lë'ë galërquitë ldua'a nanapa por mudë nanabania entrë lë'ë të.

¹⁶ Parë na adë runë nadchínidia'a purquë ru-adi'dza diza'quë, purquë ni napë quë guna; zni Shlama gunibë'ai' guna. Pues prubi de na si talë adë guadí'dzëdia'a diza'quë.

¹⁷ Por ni si talë guadi'dza diza'quë sulë por propi voluntá shtëna, runë tucarë tubi premi cahia; perë quëhuna cumplir purquë nahin mandadë shtë Dadë; nahia ziquë tubi muzë nanapë quë gunë dchi'ni por la fuersë.

¹⁸ ¿Pë premi napa iurne'? Nahin de quë quëadi'dza diza'quë lu ra mënë, perë adë rúnëdia'a cubrë ni tubi centavë. Quiere decir adë quëhúnëdia'a cubrë lu ra mënë aunquë napa derechë cahia ayudë shtë rall.

¹⁹ Nádia'a bajo ordë shtë ra mënë, perë nahia siervë shtë mieti të parë guna gan másru'u mënë parë Cristo.

²⁰ Iurë guquërela entrë ra më israelitë, nahia cumë lë'ë rai' parë guna gan lë'ë rai' por Cristo. Iurë nanúa entrë ra naná bajo ordë shtë lëy, pues nahia cumë lë'ë rai' të parë guna gan lë'ë rai' por Cristo.

21 Iurë nanúa entrë ra nagnënëdi'i lëy shtë Dios, nahia ziquë lë'ë rai' parë guna gan lë'ë rai' por Cristo. Adë rúnëdi'i cuntienë ndë'ë de quë nápëdia'a rëspëti parë lëy shtë Dios, sino guca ziquë lë'ë rall të gac bë'a rall verdá shtë Dios nu gac rall shmënë Cristo.

22 Iurë nanúa ladi ra nadë rialdídi'i ldu'i con guëdubinú ldu'u rai', nahia ziquë lë'ë rai' të parë guna gan lë'ë rall; tsaldí ldu'u rall más. Quiere decir, guquërela ziquë cualquier sahia të parë guna gan lë'ë rai' por Cristo.

23 Quëhuna grë ndë'ë parë guërë'tsë diza'quë nu parë guëquitë ldua'a juntë con lë'ë të por ra cusë za'quë narsëdchini diza'quë.

24 Nanë të de quë entrë ra narllu'në tubi carrërë, tubsë naná gunë recibir premi. Gulë gubani ziquë el quë narllu'në lu carrërë parë gunë të recibir premi shtë Jesús.

25 Grëtë' ra narunë preparar parë deportë, rquë'ë guiá'all lo quë adë nazá'quëdi'i. Pues lë'ë rall quëhunë rall zni parë gunë rall recibir tubi premi, tubi corunë shtë guë'ë perë guë'ë ni lueguë rbidchi. En cambi lë'ë hia'a quëdë'na'a dchi'ni durë parë guëdë'na'a recibir tubi premi nanadë tsalúdi'i parë siemprë.

26 Adë rllú'nëdia'a lu carrërë ziquë ciegu; adë quëhúnëdia'a ziquë tubi nguiu naná quëgdë'ë golphë lu mbë

27 sino quëgzac zia shcuerpa; quëhuna obligar el mizmë cuerpë shtëna parë guëzu'bë diaguë shcuerpa voluntá shtëna. Zni canihuna; no sea de quë despuësë de bëluá'ahia sahia shti'dzë Dios, guna fallar lu rëglë nu gúnëdia'a gan premi shtë

Jesús.

10

Mënë narunë adorar ra figurë

¹ Dadë, rac shtua'a gac bë'a të de quë ra shtadë guëlú na'a despuësë bëru'u rai' Egipto, guzë rai' guëa' shcahi nu gudëdë rai' Nisëdu'u Llni.

² Zni gac ziquë tubi galëriubë nisë parë lë'ë rai' purquë guanaldë rai' Moisés guëa' shcahi nu gudëdë rai' nisëdu'u. Bë'në rai' recibir Moisés ziquë lamë shtë rai'.

³ Grëtë' rai' gudáu rai' con mizmë dau nabëshe'ldë Dios.

⁴ Grëtë' rai' bi' rai' mizmë bebidë nabëdë'ë më purquë bi' rai' nisë nabëru'u la'ni guë'ë. Guë'ë ni na Cristo nabëshe'ldë Dios parë gúni' compa'ni lë'ë rai' lu nezë.

⁵ Perë cantidá lë'ë rai' adë bëquítëdi'i ldu'u Dios con lë'ë rai', por ni bëa'në ra cuerpë shtë rai' nezë; guti rai'.

⁶ Grë ndë'ë guzac parë gac bë'a hia'a lla quëhunë Dios; nahin ejemplë të adë chu guëzëbidi'i ldu'i cusë mal cumë ziquë bë'në ra mënë ni.

⁷ Por ni adë rúnëdi'i të adorar ra figurë nar-actsa'u cumë ziquë bë'në bëldá ra më israelitë. Naescritë la'ni Sagradas Escrituras: “Ra mënë guzubë rall; gudáu rall; bi' rall; lueguë guasuldí rall parë guëgui'i rall lu figurë”.

⁸ Nu adë chu guëquënúdi'i sáhi' cumë ziquë bëldá ra mënë ni bë'në rai' nu guti galdë bi tsunë mili mënë tubsë dzë.

⁹ Nu adë chu guëtë'dë prëbë lu Dadë aunquë na më pacënci. Bëldá ra mënë ni bëtë'dë rall prëbë lu më nu gudahuë' serpiëntë lë'ë rai'; guti rai'.

¹⁰ Nu adë chu guëní'idi'i cuntrë Dios cumë ziquë bëldá rai' bë'në rai'; guti rai', bë'në ianglë shtë galguti.

¹¹ Grëtë' ndë'ë guzac ra shtadë guelú hia'a parë gac bë'a hia'a lla quëhunë Dios. Na escritë ra ejemplë ni la'ni Sagradas Escrituras parë lë'ë hia'a nanabani iurne'. Pues hia blac izë gudëdë; hia parë lë'ë hia'a bëdchini tiempë cubi.

¹² El quë narialdí ldu'i zugá'all firmë lu shnezë Dios; pues gápëll cuidadë të parë adë ldáguëdi'll lu duldë.

¹³ Cualquier cusë mal nartë'dë mëdzabë lu hia'a, igual nahin ziquë rdëdë lu los de más mënë, perë rac tsaldí ldu'u të shti'dzë Dios. Lë'ë më jamás adë guësá'nëdi'i më lë'ë të; guëne'e më pudërë parë gunë të gan lu ra cusë mal. Iurë guëdchini tubi cusë mal, iurní Dios guëne'e më pudërë parë guërú'ul la'ni ra cusë ni parë adë guëazë guëtëdi'il lu shnezë më sino gáquël firmë.

¹⁴ Por ni bëchi narac shtua'a, gulë bëllu'në catë runë mënë adorar ra figurë.

¹⁵ Quëgnia'a lu të cumë ziquë ra nardë'ë cuendë. Gulë bë'në juzguë si talë na verdá lo quë naquëgnia'a iurne'.

¹⁶ Iurë rdëá hia'a nu rdi hia'a la'ni copë nabë'në l dai' Dios, nu rdë'ë hia'a graci lu më por vini ni, nahin tubi sëñi de quë quëdë'na'a recibir ra bendición naze'dë por galguti shtë Jesús. Nu iurë rdáuha'a guetështildi naná rllullë, na sëñi de quë

unidë na hia'a con Cristo nu nadápa'a tratë con lë'i'.

¹⁷ Aunquë cantidá na hia'a, pues quëháuha'a pedasë shtë tubsë guetështildi; na hia'a tubsë cuerpë purquë unidë na hia'a con el quë naná guetështildi verdadërë.

¹⁸ Gulë guna'zi stubi ejemplë shtë naciuni Israel. Ra bëshuzi nabë'në dchi'ni la'ni iádu'u, iurë gudáu rai' belë shtë ma nabë'në mënë ofrecërë lu Dios, rac bë'a hia'a de quë lë'ë rai' napë rai' tratë con Dios.

¹⁹ Adë quëgní'idia'a de quë ra figurë naractsa'u, napë rahin valurë, nilë adë quëgní'idia'a de quë belë naná guc ofrecërë lu ra figurë, lasaquin. Aquëdi'i.

²⁰ Lo quë nacagnia'a na, lë'ë ra mënë nanádi'i më israelitë, iurë quëhunë rall ofrecërë belë lu bëcu'guë, quëhunë rall ofrecërin lu mëdzabë mal, lëdë lu Diósëdi'i. Adë rac shtú'udia'a lë'ë të gapë të tratë con mëdzabë.

²¹ Adë nídi'i mudë gu të la'ni copë shtë Dadë Dios nu al mizmë tiempë gu të la'ni copë shtë mëdzabë. Nídi'i mudë gau të lu mellë shtë Dadë nu mizmë tiempë gau të lu mellë shtë mëdzabë. Adë nídi'i mudë gúnël adorar ra dzanë nu gúnël adorar Dios mizmë tiempë.

²² ¿Gu rac shtu'u të guëldënú më lë'ë të? ¿Gu napë të más fuersë quë lë'ë më?

Libertá nanapë ra shini Dios

²³ Perë lë'ël rní'il librë nal parë gúnël lo quë narac shtú'ul. Perë rnia'a lul, grë cusë adë rúnëdi'i compaňi parë guësë Espíritu Santo lë'ël. Verdá nadápa'a libertá parë guëdë'na'a zihani cusë, perë

lëdë grëdi'i quëhunë compaňi parë su firmë sa' hia'a lu shnezë më.

²⁴ Runë tucarë quili nguïu bien shtë sáhi', lëdëdi'i bien shtë mizmë lë'ëll.

²⁵ Gulë gau grëtë' lo quë nardú lu lguëa' sin adë rna'bë dí'dzëdi'il si na bien u na mal según creenci shtënël

²⁶ purquë lë'ë guë'dchiliu nu grëtë' lo quë nananú lu guë'dchiliu, rnibë'a Dadë Dios.

²⁷ Si talë tubi sa'l nanadë rialdídí'i ldu'i shti'dzë Dios perë quëhúnëll invitar lë'ël gaul lídchill, pues gudáu grë lo quë nangunë rall sirvë lul sin quë adë rna'bë dí'dzëdi'il si lë'ë cumidë gua delantë lu ra figurë.

²⁸ Perë si talë tubi guëni'i lul: “Belë rë' guc ofrecërë ziquë ofrendë lu ra figurë”, iurní adë ráudi'il belë ni, no sea gúnël dañi parë lë'ë sa'l naguni'i di'dzë ni lul.

²⁹ Quëgnia'a ndë'ë parë bien shtë sa'l, parë adë gúnëdi'il dañi fe shtë sa'l, lëdëdi'i purquë nal débil con creenci shtënël.

Si talë tubi sa'l quëgna'bë dí'dzëll: “¿Pëzielú conductë shtëna gac cunformë con llgabë shtë sahia? purquë nahia librë.

³⁰ Si talë rdë'a graci lu Dios por lo quë narauha, ¿pëzielú runë mieti juzguë conductë shtëna si fuërë nahia pecadurë?”

³¹ Perë rnia'a lu të, si rau të u ruu' të u cualquier stubi cusë, gulë bë'në grë cusë parë gunë mieti alabar Dios.

³² Adë chu quërëldëdi'i manërë parë ldaguë los de más sa' të lu duldë, nilë por ra më israelitë, ni

por ra naná'di'i më israelitë, ni por ra grupë shtë shmënë Dios.

³³ Rëglë shtëna na znd'ë: adë rúnëdia'a ofender ra sahia; mejurë rac shtua'a guëquitë ldu'u rall; adë rguilia bien shtë na sino bien shtë los de más sahia të parë gac salvar rai'.

11

¹ Gulë tsagla'guë ejemplë shtëna ziquë tsagla'ga ejemplë shtë Cristo.

Rëglë parë ra na'a naná rdëá

² Bëchi, rquitë ldua'a purquë siemprë rëagná ldu'u të na nu ziagla'guë të enseñansë nabëluá'ahia lu të.

³ Perë rac shtua'a gac bë'a të Cristo na cabësë shtë nguiu nu lë'ë nguiu na cabësë shtë ts'li' nu Dadë Dios na shlamë Cristo.

⁴ Si tubi nguiu rë'au guëc nguiu iurë lë'ë nguiu quëhúni' oraciuni, u iurë quëadí'dzi' diza'quë naná ze'dë de Dios, quëhunë nguiu ni desprëci el quë naná cabësë shtë nguiu.

⁵ Perë si tubi na'a adë rë'audi'i guëc na'a iurë quëgná'bëll lu Dios u iurë quëadí'dzëll diza'quë, quëhúnëll desprëci el quë naná cabësë shtë na'a. Igual nall ziquë na'a naná rchuguë guëdubi guitsë guëc rall.

⁶ Si talë tubi na'a adë rë'audi'i guëc na'a, mejurë chuguë guitsë guëc na'a tubigasë, perë si talë parë lë'ëll nahin shtu parë chuguë guitsë guëqui' u guëga'a guëc na'a, napë quë guë'au guëc na'a.

⁷ Lë'ë nguiu adë rquí'nidi'i guë'au guëc nguiu purquë lë'ë nguiu quëhúni' representar personë shtë Dios nu rabtsë'ë nguiu gluri shtë Dios, perë

na'a quëhúni' representar personë nu pudërë shtë nguiu.

⁸ Iurë bëntsa'u Dios lë'ë nguiu, adë bë'nëdi'i' formar lë'ë nguiu de cuerpë shtë na'a sino bë'në më formar lë'ë na'a de cuerpë shtë nguiu.

⁹ Lë'ë më bëntsa'u më tubi na'a purquë bëqui'ni nguiu lë'ë na'a. Adë bëntsa'udi'i' më lë'ë nguiu por nicidá shtë na'a.

¹⁰ Por ni rqui'ni guë'au guëc na'a ziquë sëni de quë lë'ë nguiu na cabësë shtë na'a nu runë tucarë guë'au guëc na'a ziquë sëni de quë quëhunë rai respëti lu ra ianglë.

¹¹ Cumë unidë na shmënë më por Cristo, lë'ë nguiu nápëdi'ill vidë sin lë'ë na'a nu lë'ë na'a nápëdi'ill vidë sin por lë'ë nguiu. Rqui'ni nguiu na'a; ra na'a rqui'ni nguiu.

¹² Ziquë lë'ë na'a guc formári' de nguiu, también lë'ë nguiu nápi' vidë por lë'ë na'a. PUES grëtë' cusë ze'dë de Dios.

¹³ Gulë bë'në juzguë mizmë lë'ë të si talë na correctë guëna'bë tubi na'a lu Dios sin quë në'audi'i' guëc na'a.

¹⁴ Mizmë llgabë la'ni ldu'u hia'a rni'i de quë si talë tubi nguiu nápëll guitsë guëqui' llëduni, nahin tubi shtu

¹⁵ perë parë tubi na'a si talë guitsë guëqui' na llëduni, nalë nasa'a nahin parë lé'i' purquë zni bëdë'ë Dios guitsë guëqui' parë guësë'auhin guëqui'.

¹⁶ Si talë chu adë nádi'i' de acuerdë nu rac shtú'ull gúnëll cuntrë enseñansë rë', pues rqui'ni gac bë'all de quë lë'ë na'a, ni los de más grupë shtë shmënë Dios, nápëdi'i' na'a stubi custumbrë.

Manërë narunë tucarë gaul la Santa Cena

17 Mientras quëgnehia cunseju parë lë'ë të, nanú stubi cusë narunë të perë adë nádi'in naza'quë. Quëhunë të cusë dzabë. Iurë rdëá të parë gunë të alabar Dios, nádi'in parë bien shtë të sino quëhunë të mal.

18 Primërë puntë iurë rdëá të, nanú divisioni entrë lë'ë të; adë na të unídëdi'i. Zni rinia nu lluá'ahia nahin verdá.

19 Pues rqui'ni tsu divisioni entrë lë'ë të parë gac bë'a mieti chu na shmënë Dios de verdá.

20 Perë iurë rdëá të parë gau të shtse shtë Dadë, lédëdi'i na shtse shtë Dadë purquë nádi'in ziquë bë'në më ordenar.

21 Iurë rau të, cadë tubi të rguibëlú lu sa' të parë gau të lu shtse nanua'a të mientras stubi sa' të nápëdi'i pë gáuhi'; stubi tantë të rzuu'dchi të con vini.

22 ¿Pëllë adë nápëdi'i të lidchi të catë rau të, catë ruu' të? ¿Pë adë nápëdi'i të rëspëti parë los de más shmënë Dios? nu rgul shtu shtë sa'l nabënapëdi'i. ¿Pë guënia'a lu të iurní? ¿Guëní'ihia na të më za'quë? Aquëdi'i.

Shtse shtë Dadë

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

23 Bëluá'ahia lë'ë të lo quë bëna recibir de lë'ë Dadë. Na zndë'ë. Mizmë gue'lë bë'në mënë traicionar lë'ë Dadë Jesús, guna'zi më guetështildi.

24 Despuësë de bédë'ë më graci lu Dios, iurní bëshullë më guetështildi nu guni'i më: “Gulë gau ndë'ë; shcuerpa ndë'ë. Bëllullin por bien shtë të. Gulë gauhin parë guëagná ldu'u të galguti shtëna.”

25 Zni zac despuësë lë'ë shtse gualú, guna'zi më copë shtë vini nu guni'i më: “Ndë'ë na copë narunë cuntienë conveñi cubi naná selladë por rënë shtëna. Cadë vësë gu të vini ni, gulë bëagná ldu'u të galguti shtëna.”

26 Cadë vësë rau të guetështildi nu ruu' të vini lu Santa Cena, quëglua'a të stubi vësë más pë runë sig-nificar galguti shtë Jesús hashtë guëabrí më stubi.

Gulë gapë rëspëti parë shtse shtë Dadë

27 Rqui'ni gápël cuidadë. Cualquier nanagáu guetështildi u nanagú la'ni copë shtë Dadë sin quë nápëdi'ill rëspëti, quëhúnëll tubi duldë cuntrë cuerpë nu rënë shtë Dadë.

28 Por ni cadë tubi të rqui'ni gunë të juzguë manërë nanabánil antsë gaul guetështildi nu antsë gul vini.

29 El quë naráu nu el quë naruu' la Santa Cena sin quë nápëdi'i rëspëti lu cuerpë shtë Jesús, quëgsëdchini nguü ni cashtigu parë mizmë lë'ëll.

30 Por ni zihani lë'ë të rac llu'u të; nápëdi'i të fuersë, nu zac nanú bëldá ra sa' të guti rai'.

31 Perë si talë guédë'na'a juzguë conductë shtëna'a, iurní adë gúnëdi'i më juzguë lë'ë hia'a.

32 Perë iurë runë më cashtigu lë'ë hia'a, nahin parë adë gáquëdi'i hia'a condenadë con los de más mënë shtë guë'dchiliu.

33 Zni bëchi narac shtua'a, iurë rdëá të parë gau të shtse shtënë më, gulë cuezë los de más sa' të antsë gau të.

34 Si talë tubi të rldiá'nël, gulë gau cumidë lídchil të parë Dios adë gúnëdi'i më cashtigu lë'ël iurë

nardëä të. Los de más asuntë guna rëglin iurë gueldë guënahia lë'ë të.

12

Don narzëlaa'dchi Espíritu Santo

¹ Bëchi, rac shtua'a gac bë'a të shcuendë ra don narzëlaa'dchi Espíritu Santo parë cadë tubi de lë'ë hia'a.

² Nanë të bien iurë nianá na të mënë nadë guënëdi'i Dios, guanaldë të tëchi ra figurë nanápëdi'i vidë. Zni bë'në të según lo quë nabëlua'a mënë lë'ë të.

³ Por ni, rac shtua'a gac bë'a të tubi më naquëbezënú Espíritu Santo la'ni ldu'i, nunquë guëni'idi'ill nacondenar Jesús. Nu zac sulë por pudërë shtë Espíritu Santo guëni'i mënë Jesús na el quë nanapë dereché parë guë nibé'ai' guëdubi guë'dchiliu.

⁴ Cadë tubi hia'a bédé'na'a recibir don nabëzëlaa'dchi Espíritu Santo. Zihani clasë pudërë rzëlaa'dchi më perë tubsë Espíritu nanú.

⁵ Nanú zihani manërë parë gunë mieti sirvë lu Dios, perë rdé'na'a sirvë tubsë Dadë.

⁶ Nu zac nanú zihani resultatë gurënë perë tubsë Dios, el quë narunë parë gunë mieti dchi'ni.

⁷ Cadë tubi mieti bë'ni' recibir don nabëzëlaa'chi Espíritu Santo të parë grë hia'a guëdë'na'a provëché. Fuersë ni rlua'a por lo quë naquëhunë nguiu.

⁸ Mizmë Espíritu quëgne'e llni nu pudërë parë guadi'dzë nguiu con más llni ru'bë. Parë stubi mënë mizmë Espíritu quëgdé'ëi' fuersë parë ru-adi'dzë nguiu clarë di'dzë naze'dë de Dios.

⁹ Stubi mënë rúni' recibir fe por mizmə Espíritu.

¹⁰ Stubi rúni' recibir pudërë parë gunëáquëll ra narac llu'u por mizmə Espíritu. Stúbi' rúni' recibir pudërë parë gúnëll milagrë. Stubi rúni' recibir fuersë parë guadí'dzëll diza'quë naná ze'dë de Dios. Stúbi' rúni' recibir pudërë parë gac bé'all guadë na espíritu falsë nu guadë na espíritu verdadërë. Stubi mënë runë recibir fuersë parë guadí'dzëll dizë na nunquë bësë'dëdi'ill. Hia stubi mënë rúni' recibir fuersë nu pudërë parë guadí'dzëll pë runë cuntienë ra di'dzë gurënë.

¹¹ Grëtë' ra cusë rë' ze'dë de Espíritu Santo naná rne'e llni parë cadë tubi mieti según lo quë narni'i ldu'u Espíritu.

Grë hia'a na hia'a ziquë tubsë cuerpë

¹² Grë ra shmënë Cristo na ziquë tubi cuerpë nanapë zihani partë. Aunquë zihani na ra partë shtë cuerpë, nahin tubsë cuerpë.

¹³ Pues grë hia'a, mënë israelitë nu ra mënë nanádi'i më israelitë, ra naná bajo ordë shtë ra mënë, nu ra nanapë libertá, grë hia'a bëáca'a tubsë cuerpë por lo quë nabë'në Espíritu Santo. Bë'në më punërë cadë tubi hia'a la'ni cuerpë. Cadë túbia'a bédë'na'a recibir mizmə Espíritu naze'dë de Dios.

¹⁴ Tubi cuerpë napë zihani partë, lédëdi'i tubsë partë.

¹⁵ Si talë guëa' hia'a guëni'i: “Adë nádia'a guia'a cuerpë; por ni adë nádia'a partë shtë cuerpë”, lédë por nídi'i guëa' hia'a naseparadë parë lë'ë cuerpë.

16 Si talë diága'a guëni'i: “Adë nádia'a slu; por ni adë nádia'a partë shtë cuerpë”, lëdë por nídi'i diága'a nasaparadë parë lë'ë cuerpë.

17 Si talë guëdubi cuerpë na slu, ¿llallë guínia'a iurní? Si talë guëdubi cuerpë na tubi diaguë, ¿llallë tsúllia hia'a iurní?

18 Perë Dios bëzú cadë tubi partë shlugarin catë runë tucarë nu catë guc shtu'u më.

19 Si talë grëtë' nahin tubsë partë, pues nádi'i cuerpë completë iurní.

20 Perë iurne' nanú zihani partë perë tubsë cuerpë.

21 Slu hia'a adë gáquëdi'i guëni'i lu guia'a hia'a: “Adë rquí'nidia'a lé'ël”. Nu zac guëca'a adë gáquëdi'i guëni'in lu guëa' hia'a: “Adë rquí'nidia'a lé'ël”.

22 Al contrari, ra partë shtë cuerpë nanápëdi'i fuersë, partë ni más lasac parë cuerpë.

23 Ra partë shtë cuerpë narni'i hia'a nápëdi'in hunurë, rácuhin con más hunurë; ra partë nanádi'i nasa'a, quëdë'na'a tratar con más cuidadë.

24 Ra partë shtë cuerpë namás nasa'a rquí'nidi'in mizmë cuidadë. Dios bë'ni' punërë grëtë' partë shtë cuerpë según voluntá shtë më. Ra partë narquí'nia'a menos, bëdë'ë më más hunurë parë partë ni

25 të parë adë tsúdi'i ni tubi divisioni ladi cuerpë sino quë cadë partë shtë cuerpë gapin cuidadë por los de más sáhi'.

26 Si talë tubi partë shtë cuerpë quëzac zi u pë raquin, guëdubi cuerpë quëzac zi iurní. Si talë tubi partë quëhunin recibir hunurë, pues guëdubi cuerpë rquitë ldu'in iurní.

²⁷ Pues bien, lë'ë hia'a na hia'a cuerpë shtë Cristo; cadë tubi de lë'ë hia'a na hia'a partë shtë cuerpë ni.

²⁸ Zni Dios bë'në ordenar pë gunë cadë tubi shmënë më. Primëre gululë më ra poshtë, segundë lugar gululë më ra naruadi'dzë diza'quë naná ze'dë de Dios. Tecëre lugar gululë më ra mësë narlua'a shti'dzë më; cuartë lugar ra narunë milagrë, iurní ra narunëac ra narac ll'u. Nu gululë më ra narunë compaňi, nu ra narnibë'a, nu ra naruadi'dzë stubi dizë.

²⁹ ¿Ni mudë grëtë' hia'a na hia'a poshtë? ¿Ni mudë grëtë' hia'a na hia'a ra naruadi'dzë diza'quë naze'dë de Dios? ¿Ni mudë grëtë' hia'a na hia'a mësë, u guëdëna'a milagrë,

³⁰ u nápa'a pudëre parë gunëáca'a ra narac ll'u, u grëtë' hia'a rac ruadí'dza'a dizë gurënë? ¿Ni mudë grë hia'a rac guëní'ia'a pë runë cuntienë ra dizë ni? Pues clarë nahin; lëdë znídi'in.

³¹ Gulë guc shtu'u lo quë narzëlaa'chi Espíritu Santo, lo quë narunë compaňi más grë ra shmënë më. Iurne' guëluá'ahia lë'ë të lo quë naná mejurë quë grë ra cusë rë'.

13

¹ Si talë raca ruadi'dza dizë shtë mënë nu ra dizë shtë ra ianglë, perë adë rac shtú'udia'a sahia, nápëdia'a amor, nahia ziquë gambanë nanídi'i chahi'; rsédchidi'in bien. Nahia ziquë cha' platí narsédchidi'i bien.

² Talë raca ruadi'dza lu mënë di'dzë naze'dë de Dios perë adë nápëdia'a amor, niétiquë nahia. Talë nanëa grë clasë secretë shtë mënë; talë riasëhia guëdubi naná rsë'dë mënë lu guë'dchiliu, nu si

talë rialdí ldua'a Dios con guëdubinú ldua'a hashtë guëdchisú Dios ra dani lua, perë rac shtú'udia'a sahia, niétiquë nahia.

³ Talë qui'dza grë nanapa ca'a mënë; talë guna intriegu shcuërpa parë tsequi lu gui'i, perë adë rac shtú'udia'a sahia, niétiquë nahia. Adë bë nápëdia'a iurní.

⁴ El quë nanapë amor nápëll pacënci; nazá'quëll. Humildë nall. El quë narac shtu'u sáhi', adë rzébidi'i ldú'ull pë shtë sáhi'; adë runë nadchínidi'ill lu sáhi'.

⁵ Gúnëll lo quë narac shtu'u sáhi', lëdëdi'i lo quë narac shtú'ull. El quë narac shtu'u sáhi', adë rldëdi'ill; adë nápëdi'ill mal llgabë.

⁶ Nápëdi'i nguiu ni gustë iurë quëhunë mënë duldë. Mejurë rëuu' ldú'ull iurë ria mënë shnezë Dios nu iurë adë rní'idi'i mënë bishi.

⁷ El quë nanapë amor, nunquë rní'idi'ill cuntrë sáhi'. Rialdí ldú'ull sa'll na më za'quë. Nápëll confiansë tsanaldë sa'll shnezë Dios. Rua'a ldú'ull lu grë cusë durë.

⁸ Amor shtë Dios adë tsalúdi'in, perë guëdchini tiempë tsalú di'dzë naruadi'dzë mënë con pudërë shtë Dios. Guëdchini tiempë adë guadí'dzëdi'i mënë stubi dizë. Guëdchini tiempë lo quë nariasë hia'a, tsaluhin.

⁹ Du'psë riasë hia'a ne'; zihani cusë adë riasëdi'i hia'a. Ra narni'i di'dzë naze'dë de Dios, también runë faltë parë riasë rall grë cusë

¹⁰ perë iurë guëdchini Jesús con guë'dchiliu cubi, grë lo quë nádi'i completë, tsaluhin.

¹¹ Tiempë nahia llguë'në, biadi'dza ziquë llguë'në. Bëna llgabë ziquë llguë'në. Bëna juzguë

ziquë lliguë'në, perë iurë bësa'na grë cusë shtë galëllguë'në, guaru'ba.

¹² Rnádi'i hia'a ra cusë clarë iurne'. Riasëdi'i hia'a por completë. Ziquë rna hia'a lu guë'guanë gushë, rluá'adi'i bien luhin perë tubi dzë guená hia'a bien. Guená hia'a lu Dios. Riasé hia'a du'psë ne', perë dzë ni tsasé hia'a ziquë Dios nanë më lë'ë hia'a.

¹³ Tsunë cusë nápëdi'in fin: fe, esperansë, nu amor. Delantë lu Dios amor na mayurë.

14

Enseñansë parë el quë naruadi'dzë dizë gurënë

¹ Gulë guni'i ldu'u gapë të más amor parë sa'l nu gulë gudili pudërë narne'e Espíritu Santo parë guadí'dzël shti'dzë Dios.

² Ra mieti naruadi'dzë dizë gurënë quëadí'dzëll lu Dios, lëdë lu mënëdi'i, purquë ni tubi adë chu riasëdi'i lo quë narni'i mënë ni. Ruadí'dzëll por pudërë shtë Espíritu Santo, perë di'dzë ni naga'chi parë los de más sa'll.

³ Perë en cambi el quë naruadi'dzë di'dzë naze'dë de Dios, quëadí'dzëll lu ra sa'll të parë tsaldí ldu'u rai' más nu parë su rall firmë lu shnezë Dios. Rd'ëll cunseju parë bien shtë sa'll.

⁴ El quë naruadi'dzë dizë gurënë, rúnëll parë bien de mizmë lë'ëll, perë el quë naruadi'dzë di'dzë naze'dë de Dios, rúnëll bien parë tsasé grupë shtë shmënë Dios ra enseñansë shtë më.

⁵ Na rac shtua'a de quë grëtë' të gapë të fuersë parë guadi'dzë të dizë gurënë, perë más rac shtua'a guadi'dzë të di'dzë naze'dë de Dios; pues más lasac el quë naruadi'dzë diza'quë quë mënë

narac ruadi'dzë dizë gurënë. Shti'dzë mënë naru-
adi'dzë dizë gurënë, lasáquëdi'in parë los de más
sáhi' si talë nídi'i tubi narni'i pë runë cuntienë ra
dizë gurënë; napë quë guëní'ill pë runë cuntienë
ra di'dzë të napë shmënë Dios provëchë.

⁶ Por ni bëchi, si talë na gueldë guënahia lë'ë të
nu guadi'dza stubi dizë nanadë riasëdi'i të, adë
guëlluí'idi'in parë lë'ë të. Rqui'ni guadi'dza lu të
enseñansë nabëlua'a Dios lua u tubi di'dzë nabëna
recibir de lë'ë më u tubi di'dzë naze'dë de lë'ë më u
tubi enseñansë shtë më; iurní sí gunë të provëchë.

⁷ Ne' guënia'a tubi comparaciuni. Ra gui'bë
músiquë nanápëdi'i vidë ziquë flauta u tubi arpa,
si talë adë riubëdi'in clarë, ¿lla gac bë'a mieti pë
ru'ldin, guadë na piesë naguëna'zin?

⁸ Nu lu tubi guërru, si talë lë'ë cha' trompetë ri-
ubëdi'in clarë ¿chull gunë preparar parë guëná'zill
guërru?

⁹ Mizmë zac lë'ë të, si talë ruadí'dzël tubi dizë
nanadë riasëdi'i mieti, ¿llallë gac bë'a mieti guadë
naquëgní'il? No sea shti'dzël na ziquë tubi naru-
adi'dzë sulë mbë.

¹⁰ Nanú zihani dizë naruadi'dzë mënë la'ni
guë'dchiliu; grëhin nanú shnézi'.

¹¹ Perë si talë adë riasëdia'a dizë shtë stubi naru-
adi'dzë, nahia ziquë tubi më zitu parë lë'ë mënë ni
nu lé'i' na ziquë më zitu parë na.

¹² Por ni hia quë lë'ë të rac shtu'u të gapë të
pudërë nu llni shtë Espíritu Santo, gulë guna'bë
lu Dios por pudërë parë guadí'dzël enseñansë të
tsaldí ldu'u mieti shti'dzë Dios más.

¹³ Zni na el quë naruadi'dzë di'dzë gurënë, napë
quë guëná'bëll lu Dios të parë guëdë'ë më pudërë
parë guëní'ill pë runë cuntienë di'dzë ni.

14 Si talë ruadi'dzënúa Dios con di'dzë gurënë, quëgna'ba lu Dios con espíritu shtëna, perë adë quëgúdia'a provëchë parë shgaba cumë riasédia'a di'dzë ni.

15 ¿Pëllë guna iurní? Guëna'ba lu Dios con espíritu shtëna nu zac guëna'ba lu më con dizë nariasë mieti. Gulda ra labansë con espíritu shtëna nu zac con di'dzë nariasëhia

16 purquë si talë quëadi'dzënuł Dios nadë más con espíritu shtënël, el quë narquë diaguë, el quë nadë bé'nëdi'i recibir pudërë shtë Espíritu ziquë lë'ël, adë gúnëdi'ill gan tsasëll shtë'dzël. Nu adë gáquëdi'ill guëni'ill: “Nia Dadë”, iurë tsalú oraciuni, iurë rdë'ël graci lu më. Nguiu ni adë riasëdi'ill lo quë narní'il.

17 Pues bien quëgdë'ël graci lu më perë parë stubi sa'l adë nápëdi'ill provëchë la'ni ldú'ull.

18 Quëgdë'a graci lu Dios de quë na ruadi'dza di'dzë gurënë por pudërë shtë Espíritu Santo más quë grëtë' mënë

19 perë catë rdëá grupë shtë shmënë Dios, más rac shtua'a guënia'a ga'i di'dzë nariasë mënë quë chi'i mili di'dzë nanadë riasëdi'i mënë. Iurë ruadi'dza, rac shtua'a guëluá'ahia di'dzë naná parë bien shtë mieti.

20 Bëchi, adë rúnëdi'i të ziquë llguë'në nadë rac bé'adi'i guadë naná bien nu guadë naná mal, perë en cuantë ra cusë mal, rac shtua'a gac të ziquë më gushë nardë'ë cuendë. Rac shtua'a gac të llguë'në inocentë en cuantë ra cusë dzabë.

21 Naescritë la'ni librë shtë lëy: “Guadi'dza lu naciuni rë' stubi dizë gurënë. Mënë zitu guëni'i rall shti'dza, rni'i Dadë.”

22 Zni na, ra dizë gurënë naruadi'dzë mënë por pudërë shtë Espíritu Santo, na rahin ziquë sëñi parë ra nadë rialdídi'i ldu'i Dios, lédëdi'i parë ra narialdí ldu'i shti'dzë më. En cambi el quë naruadi'dzë diza'quë naná ze'dë de Dios, nahin ziquë sëñi parë ra narialdí ldu'i shti'dzë më, lédëdi'i parë ra nanadë rialdídi'i ldu'i.

23 Iurë grupë shtë shmënë Dios rdëá, si talë grëtë' quëadi'dzë stubi dizë por pudërë shtë Espíritu Santo nu ze'dë tsuté ra nadë rialdídi'i ldu'i, u ze'dë tsuté mënë nadë rac bë'adi'i shcuendë ra cusë ni, iurní guëni'i rall rac luguë të.

24 Perë si talë grëtë' të quëadi'dzë di'dzë naze'dë de Dios nu tsuté tubi nanadë rialdídi'i ldu'i diza'quë, u mënë nadë bësë'dëdi'i shti'dzë më, iurní gunguë bë'a nguiu ni duldë shtënell nu shti'dzë të gunë juzguë lë'ëll.

25 Grëtë' cusë naga'chi la'ni ldu'u nguiu ni, guëru'uin lu llni nu iurní guëzullíbill lu më; guëní'ill llëru'bë na pudërë shtë Dios. Guëní'ill Dios quëbezënúhi' lë'ë të de verdá.

Iurë tsu cultë, gaquin con ordë

26 Pues iurní bëchi, iurë rdëá të, si tubi de lë'ë të nápël tubi cantë, stubi të napë tubi enseñansë, stúbill rac shtú'ull guëní'ill di'dzë gurënë, stubi nguiu rac shtu'u guëní'ill di'dzë nabë'nëll recibir de Dios, stubi të rac shtú'ul guëní'il pë runë cuntienë ra di'dzë gurënë; bien nahin. Nadë más gulë bë'në grë ni parë tsaldí ldu'u ra shmënë Dios más.

27 Iurë ruadí'dzël stubi clasë dizë, pues biadi'dzë chupë u por más tsunë të nu por turnë. Nu zac rqui'ni tubi naguadi'dzë pë runë cuntienë dizë ni.

28 Si talë nídi'i naguëni'i shcuendë di'dzë ni, mejurë adë guadí'dzëdi'íl lu grupë shtë shmënë Dios. Mejurë guadi'dzënuł Dios la'ni ldú'ul guitsë guitsë.

29 Nu si talë guadí'dzël diza'quë naze'dë de Dios, pues guëni'i chupë mieti u tsunë ra mënë narëta'; hia los de más gunë rai' juzguë lo quë naguni'i ra nguiu ni.

30 Perë si talë Dios guënë'ei' galërac bë'a parë stubi sa' të naquëbezë nga'li, iurní lë'ë naguna'zi di'dzë primërë, guëac dchi; adë tsaglá'guëdi'i guadí'dzëll.

31 Manërë ni grëtë' të narunë recibir di'dzë naze'dë de Dios, gulë biadi'dzë tubi por tubi të parë grëtë' të tsasë'dë të nu gunë të provëchë ra di'dzë ni.

32 El quë naruadi'dzë diza'quë naze'dë de Dios, pues el mizmë lë'ëll nápëll pudërë parë guadí'dzëll u parë adë guadí'dzëdi'ill.

33 Dios adë rsëdchínidi'i' desordë sino rquitë ldu'u më iurë tsu cultë con ordë. Zni rluá'ahia ra grupë shtë shmënë Dios, ra nabëzunë më almë shtë rai'.

Ziquë na custumbrë entrë grë ra shmënë Dios,

34 ra na'a adë nápëdi'i rall derechë parë guadi'dzë rai' lu cultë; adë bëtë'ë Dios sí parë guadi'dzë rai' sino gac rai' obedientë ziquë cagnibë'a më la'ni lëy.

35 Si talë rac shtu'u tsasë rai', guëna'bë di'dzë rai' lu tse'lë rai' lídchi' purquë nádi'i bien si talë tubi na'a guadí'dzëll lu cultë.

36 Napë quë gac bë'a të de quë shti'dzë Dios adë guzublúdi'i con lë'ë të nu nádi'i të lúniquë mënë

nabë'në recibir shti'dzë më.

³⁷ Si talë tubi të rní'il bë'nël recibir diza'quë naze'dë de Dios, u si talë cagní'il ruadí'dzël por pudërë shtë Espíritu Santo, napë quë gac bë'al lo quë naquëquëa'a ndë'ë nahin tubi mandadë shtë Dadë Dios.

³⁸ Perë si talë adë nëdi'i nguiu gac bë'all nahin verdá, pues gulë bësa'në lë'ëll lu nacahi shtënell.

³⁹ Bëchi, gulë guni'i ldu'u parë gapë të pudërë parë guadi'dzë të diza'quë naze'dë de Dios; adë rcádi'i të guadi'dzë ra mënë stubi dizë

⁴⁰ perë gulë bë'në grë cusë con ordë, lëdëdi'i con desordë.

15

Guashtë Cristo ladi ra tēgulë

¹ Iurne' bëchi, rac shtua'a guëagná ldu'u të diza'quë naná biadi'dza lu të. Bë'në të recibirin nu tsagla'guë rianaldë të nezë shtë më con guëdubinú ldu'u të.

² Por diza'quë ni nasalvar të si talë tsagla'guë të lo quë nabëluá'ahia lë'ë të. Nasalvar të si gualdí ldu'u të shti'dzë më de verdá.

³ Primërë lugar, bëluá'ahia lë'ë të grë enseñansë nabëna recibir. Bëluá'ahia lë'ë të de quë Cristo guti por ra duldë shtëna'a cumë ziquë rni'i la'ni Sagradas Escrituras.

⁴ Bëga'chi më nu quashtëhi' ladi ra tēgulë dzë tsunë, igual ziquë rni'i ra Sagradas Escrituras.

⁵ Bëluá'ahia lë'ë të de quë bëlua'alú më lu Pedro; despuësë bëlua'alúhi' lu los de más poshtë.

⁶ Despuësë bëlua'alúhi' lu más de ga'i gahiu'a shmënë Dios naná bédëá. Zihani mënë todavía nabani rai'; sëbëldá rai' hia guti rai'.

⁷ Despuësë bëlua'alú Cristo lu Jacobo, iurní lu grë ra poshtë shtëni'.

⁸ Hia despuësë de ni bëlua'alú më lua aunquë nahia ziquë tubi llguë'në nabëdchini lu guë'dchíliu antsë gac cumplir tiempë parë gáli'.

⁹ Nahia el quë nalasáquëdi'i entrë los de más poshtë shtë më. Adë rúnëdi'i tucarë gaca poshtë purquë guzunalda ra shmënë Dios.

¹⁰ Perë lo quë nanahia iurne' na purquë guc shtu'u më na nu bë'në më zihani favurë parë na. Lo quë nabë'në më por na, napë resultatë. Bëna dchi'ni más quë los de más mënë aunquë nilë lëdë nádi'i, sino quë Dios bëne'e fuersë nu bë'në ldai' më na.

¹¹ Perë adë rúnëdi'i importë chu bë'në más dchi'ni. Biadi'dzë na'a lu të ra diza'quë nu gualdí ldu'u të shti'dzë më.

Tsashtë ra tégulë stubi

¹² Si talë ruadi'dzë na'a de quë Cristo guashtëhi' ladi ra tégulë ¿pëzielú bëldá de lë'ë të rni'i të de quë tsashtëdi'i ra tégulë?

¹³ Si adë tsashtëdi'i rai' ladi ra tégulë pues tampuquë lë'ë Cristo adë guashtëdi'i' ladi ra tégulë.

¹⁴ Talë Cristo adë guashtëdi'i ladi ra tégulë, hia diza'quë naná biadi'dzë na'a lu të nápëdi'in valurë nu fe shtë të nápëdi'in valurë; lasáquëdi'in.

¹⁵ Si talë nahin zni, rlua'a clarë na na'a testigu falsë purquë hia lë'ë na'a guni'i na'a lu ra mënë de quë Dios bëldishtë Cristo ladi ra tégulë. Perë si talë nádi'in verdá de quë ra tégulë adë tsashtëdi'i rai'

stubi, pues iurní zac lë'ë Dios bëldishtëdi'i më lë'ë Cristo.

¹⁶ Si talë tëgulë adë tsashtëdi'i rai' stubi, iurní lë'ë Cristo tampuquë guashtëdi'i' ladi ra tëgulë.

¹⁷ Si talë Cristo adë guashtëdi'i' ladi ra tëgulë, fe shtë të adë rlluí'idi'in; todavía adë naperdunë duldë shtë të.

¹⁸ Nu ra tëgulë nagualdí ldu'u shti'dzë Jesús, adë nádi'i rai' salvar.

¹⁹ Si talë rialdí ldu'u hia'a shti'dzë Cristo napin valurë sulamëntë mientras quërëlda'a lu guë'dchiliu, iurní prubi na hia'a; nápëdi'i hia'a esperansë nu runë tucarë guëga'a ldu'u mënë lë'ë hia'a.

²⁰ Perë verdá na de quë Cristo guc resucitar ladi ra tëgulë; na më lë'ë primërë naguashtë parë adë guëabridí'i gátí' stubi.

²¹ Pues ziquë guzublú galguti por tubsë nguiu, también por tubi nguiu guzublú galëriashtë shtë tëgulë.

²² Pues grëtë' mënë napë quë gati rai' purquë na rai' llëbni Adán; zni zac grëtë' naná unidë con Cristo, guëldishtë më lë'ë rai' ladi ra tëgulë.

²³ Perë cadë nguiu según turnë narunë tucarë lë'ëll. Cristo gúqui' ziquë primërë naná gátidi'i parë siempre perë despuësë iurë guëabrí më stubi, iurní gátidi'i jamás ra naná unidë con lë'ë më.

²⁴ Iurní guëga'a iurë shtë fin; tsalú guë'dchiliu rë'. Guëdë'ë më fin grëtë' autoridá, grëtë' ra nanapë pudërë, nu guëdë'ë më fin parë grë ra narnibë'a lu guë'dchiliu. Iurní gunë më intriegu catë rnibë'a më ca'a Dios, Shtëada'a.

²⁵ Guëribë'a Cristo ziquë rëy hashtë iurë gunë

Dios gan lu grë enemigu shtë Cristo nu guëzullibi rall lúhi'.

²⁶ Lúltimë enemigu nangunë më gan lúhi' na galguti

²⁷ purquë Dios bédë'ë më derechë guënbë'a Cristo grëtë' cusë, perë iurë Sagradas Escrituras rni'i de quë Cristo nápi' derechë parë guënbë'ai' grëtë' cusë, pues clarë nahin de quë Dios adë nádi'i' bajo ordë shtë Cristo, perë bédë'ë më derechë parë guënbë'a Cristo guédubi gué'dchiliu.

²⁸ Iurë grëtë' cusë guëa'nin bajo ordë shtë Cristo, iurní mizmë lë'ë Cristo, shini Dios, gúni' intriegu mizmë lë'i' con grë pudërë nanápi' lu Dios të parë Dios gáqui' el quë nanapë grë pudërë parë siempre.

²⁹ Nanú ra narni'i adë tsashtëdi'i ra tégulë, perë si nahin verdá, ¿pëzielú rriubë nisë rall por ra naná guti? Si talë adë tsashtëdi'i tégulë, mbanë na lo quë nacanihunë të; mejurë adë guëchu'bë nisë të sa' të shlugar ra tégulë.

³⁰ Nu zac ¿pëzielú rdchi'ba vidë shtëna lu peligrë guédubi tiempë si talë adë tsashtëdi'i ra tégulë?

³¹ Quëgnia'a lu të verdá de quë grëtë' dzë nanúa lu peligrë shtë galguti. Runë nadchinia por dchi'ni nabëna entrë lë'ë të; guquin purquë unidë nahia con Cristo Jesús, Shláma'a.

³² Perë si talë nahin ziquë narni'i tubi dichë: “Gudildia con ra ma dushë la'ni gué'dchi Efeso” ¿pë cusë bëna gan si talë ra tégulë adë tsashtëdi'i rai' stubi? Mejurë guëni'i hia'a: “Cha guédáuha'a; cha guédí hia'a; glli gati hia'a”.

³³ Adë rd'ëdi'i të sí guëguguë mënë lë'ë të por di'dzë falsë. Nanú tubi dichë narni'i: “Ra amigu

mal na rall causë rniti mënë nezë za'quë”.

³⁴ Gulë bënë llgabë bien nu gulë bëabrí ldu'u të tubi nezë za'quë nu adë rúnëdi'i të duldë, pues nanú bëldá të naná guënëdi'i Dios bien. Rnia'a lu të zndë'ë të parë guëtú lu të du'pë.

Lla tsashtë ra tēgulë

³⁵ Tal vez tubi de lë'ë të guëna'bë dí'dzël: “¿Lallë tsashtë ra tēgulë? ¿Lla na cuerpë gapë rai' iurë guëbani rai'?”

³⁶ Di'dzë ni na tuntë. Nanël iurë lë'ël rcabnil bë'dchi, hia bë'dchi ni napë quë gu'dzë të parë guëru'u tubi plantë.

³⁷ Grëtë' nargabní la'ni guiu'u ziquë bë'dchi shtë trigu u stubi clasë bë'dchi, iurë rcabnilin, adë nápëdi'in formë shtë plantë sino nahin bë'dchi.

³⁸ Dios rdë'ë më lu bë'dchi tubi formë narac shtu'u më, formë naná gurënë según narni'i ldu'u më. Cadë clasë bë'dchi rldanin nu napin formë narunë tucarë.

³⁹ Grëtë' ra nanabani, nápëdi'i rall cuerpë igual; nanú cuerpë shtë mënë; stubi clasë cuerpë parë ra ma, nu cuerpë shtë ra ma'ñi na stubi clasë; nu cuerpë shtë ra mbeldë gurënë nahin.

⁴⁰ Nu zac nanú ra nanapë cuerpë lu gube'e, nu nanú ra nanapë cuerpë lu guë'dchiliu, perë cuerpë nananú gube'e, nasa'a rlua'ain. Lë'ë gal-nasa'a shtë cuerpë shtë guë'dchiliu gurënë nahin.

⁴¹ Lë'ë llni shtë ngubidzë gurënë nahin con llni shtë mbehu, nu zac gurënë na llni shtë ra mbelëgui'i. Entrë ra mbelëgui'i tubi mbelëgui'i rabtsë'ë llni shtëhin másru'u fuertë lu sa' mbelëgui'i.

⁴² Zni na con tēgulē iurē riashtë rai'. Vidē shtë nguiu na ziquē tubi bē'dchi naná rialú, perē iurē tsashtë nguiu ladi ra tēgulē, adē gátidi'i' jamás.

⁴³ Rtu lu hia'a por ra cuerpē nadápa'a iurne' purquē rati ra cuerpē, perē tsashtë hia'a nasa'a. Na hia'a débil iurne' perē iurē tsashtë hia'a ladi ra tēgulē, guédápa'a cuerpē fuertē naná tsalúdi'i.

⁴⁴ Lu gué'dchiliu rē' nadápa'a cuerpē shtë gué'dchiliu perē iurē tsashtë hia'a ladi ra tēgulē, guédápa'a cuerpē gurēnē naná demasiadē nasa'a. Nadápa'a cuerpē shtë gué'dchiliu perē zac nanú cuerpē cubi narne'e Dios.

⁴⁵ Rni'i ra Sagradas Escrituras: “Primēre nguiu Adán bēáqui' nguiu nanabani”, perē rnia'a lu tē lē'e Adán naná bēdchini despuēsē, na mē lúniquē narne'e vidē cubi shtë Dios.

⁴⁶ Lē'e nguiu shtë gué'dchiliu bēdchí'ni' primēre con cuerpē naná guiu'u; hia despuēsē bēdchini nguiu nanapē pudērē parē guēné'ei' vidē espiri-tual.

⁴⁷ Primēre nguiu guctsa'u guiu'u; náhi' de gué'dchiliu, perē segundē nguiu bēdchí'ni' de gube'e.

⁴⁸ Ziquē guc nguiu naguctsa'u guiu'u, zni na grētē' naralē la'ni gué'dchiliu. Ziquē guc nguiu nabēdchini de gube'e nu guziá'ai' gube'e, zni na ra mieti nanapē vidē naze'dē de lē'e mē nacuezē gube'e.

⁴⁹ Ziquē lē'e nguiu nápēll cuerpē shtë gué'dchiliu, también guédápa'a cuerpē ziquē cuerpē shtë Cristo nacabezē gube'e.

⁵⁰ Bēchi, rnia'a lu tē grētē' cuerpē nadápa'a iurne' adē gáquēdi'i tsutēhin catē rribē'a Dios. Lo

quë nanapë quë tsalú, adë nápëdi'in partë con ra cusë nadë tsalúdi'i.

⁵¹ Rac shtua'a gac bë'a të tubi secretë; lëdë grëdi'ia'a gati hia'a sino gac cambi shcuérpa'a.

⁵² De repëntë ziquë iurë rguini láguël, guínil cha' shtë trompetë; iurní ra tégulë guëbani rai' stubi të parë jamás adë guëabrídi'i gati rai'. Hia lë'ë hia'a gac cambi iurní.

⁵³ Lë'ë cuerpë shtëna'a narialú napë quë gac cambi parë adë tsalúdi'in jamás. Cuerpë shtëna'a naná rati, napë quë gac cambi të parë adë gátidi'i jamás.

⁵⁴ Dzë ni iurë lë'ë cuerpë shtëna'a narialú gac cambi por cuerpë nadë rialúdi'i, nu lë'ë cuerpë shtëna'a gac cambi por cuerpë nanadë gátidi'i, iurní gac cumplir lo quë naná escritë la'ni Sagradas Escrituras: “Bëdë'ë më fin lë'ë galguti.

⁵⁵ Lë'ël galguti, ¿gua pudërë shtënël parë gúnël gan lu grë mieti?”

⁵⁶ Pues duldë bësëdchini galguti parë lë'ë mieti, nu duldë na ziquë tubi narnibë'a lë'ë mieti purquë lëy shtë Dios rlua'a grë mieti na rall pecadurë.

⁵⁷ Perë dushquilli Dios, rne'e më pudërë parë rac guëdë'na'a gan lu galguti por Jesucristo, Shláma'a.

⁵⁸ Por grë ndë'ë, bëchi narac shtua'a, gulë tsagla'guë firmë lu shnezë më; adë tsaldídi'i ldu'u të stubi ldai'. Gulë bë'në dchi'ni shtë Dadë másru'u purquë nanë të dchi'ni naquëhunë të juntë con lë'ë Dadë, adë nádi'in sin resultadë.

16

Ofrendë parë ra shmënë Dios

¹ Iurne' quëquëa'a shcuendë ra centavë nardëa parë ra mënë nabëzunë Dios almë shtë rai'. Gulë bëtëa centavë según lo quë nagunibë'ahia ra grupë shtë shmënë Dios naná quërelde regiuni Galacia.

² Cadë primërë dzë shtë lmalë, cadë tubi de lë'ë të napë quë guëtëal centavë según lo quë nabë'nël gan. Gulë cutsa'uin të parë nídi'i nicidá guëtëa të ofrendë iurë guëdchinia.

³ Iurë guëdchinia ndë, guëshe'lda lë'ë ra narunë të nombrar; guëdë'a guia'a rai' tubi cartë shtë recomendación parë gua'a rai' ofrendë shtë të hashtë Jerusalén. Gunë rall intriegu centavë ni parë ra naquërelde nga'li.

⁴ Si talë guëni'i ldua'a de quë nu zac na tsahia, sënaldë rai' na.

Guni'i ldu'u Pablo tsáhi' Corinto

⁵ Napë quë tsahia por regiuni shtë Macedonia; hia despuësë de ni, guëdchinia Corinto.

⁶ Adë na segurëdia'a perë guëquërelde'núa lë'ë të por du'pë tiempë u guëtëda tiempë naldë nga'li con lë'ë të. Iurní zac gunë të compa'ni na nezë shtëna catë guëahia despuësë.

⁷ Adë rac shtú'udia'a gueldë guënahia lë'ë të por du'pë tiempë sino quë rac shtú'uhia cueza con lë'ë të tubi visitë llëduni si talë na voluntá shtë Dios.

⁸ Perë na guëana Efeso hashtë tsalú laní Pentecostés

⁹ purquë ndë'ë nanú zihani dchi'ni shtë Dadë Jesús parë guna cumplir. Tsaldí ldu'u ra mënë shti'dzë më; perë nanú zihani contrari narunë cuntrë shti'dzë Dios.

¹⁰ Si talë guëdchini Timoteo, gulë bë'në tratë bien lë'i' të parë adë riádi'i ldu'i purquë lë'i' quëhúni' dchi'ni shtënë Dadë igual ziquë na.

¹¹ Por ni adë chu gúnëdi'i desprëci lë'i'. Mejurë gulë bë'në compaňi lë'i' parë tsaglá'gui' viajë shtëni' të parë guëdchini gueldë guënáhi' na. Quëbeza lë'i' juntë con los de más bëchi la sa' hia'a.

¹² Lë'ë bëcha'a Apolos, bëna ruëguë lúhi' të parë gúnëll compaňi los de más sa' hia'a iurë gue'dë guëná rai' lë'ë të, perë Apolos quëgni'ill de quë nádi'i voluntá shtë Dios parë gue'dë guënal lë'ë të iurne', perë hashtë guëne'e më sí, iurní gue'dë guënal lë'ë të.

Rialú cartë rë' con saludë

¹³ Gulë guc mënë nasini nu gulë tsagla'guë firmë lu shnezë më. Gulë cue za'quë za'quë. Gulë bë'në shchi'ni Dios ziquë mënë naná rialdí ldu'i de verdá. Gulë gac nguiu nadë rdzëbëdi'i.

¹⁴ Grëtë' lo quë nangunë të, gulë bë'nin con guëdubinú ldu'u të con amor parë los de más sa' të.

¹⁵ Iurne' bëchi, nanë të de quë famili shtë Estéfanas guc rai' primërë naná gualdí ldu'i shti'dzë Jesús; na rai' primërë nagualdí ldu'i shti'dzë Dios entrë grë mënë naquërdë regiuni Acaya. Nu tsagla'guë quëhunë rai' sirvë los de más mënë nabëzunë Dios almë shtë rai'.

¹⁶ Rac shtua'a de quë lë'ë të guëzu'bë diaguë të shti'dzë mënë ziquë lë'ë rai' nu zac grë ra naná runë compaňi parë shchi'ni Dios, nu gulë bëzu'bë diaguë shti'dzë ra mënë naquëhunë dchi'ni shtë më.

17 Nalë rquitë ldua'a de quë bédchini Estéfanos, Fortunato, nu Acaico. Lë'ë rai' bë'në rai' cumplir lo quë narunë faltë nihunë të.

18 Nalë bësëquitë ldu'u rai' na nu zac lë'ë të. Napë quë gapë të respëti parë ra mënë ziquë lë'ë rai'.

19 Ra grupë shtë shmënë Dios naquërelde regiuni Asia, quëgshe'ldë rai' saludë parë lë'ë të. Aquila nu Prisila con grupë shtë shmënë Dios nardëa lidchi rai', quëgshe'ldë rai' zihani saludë en el nombre shtë Dadë Jesucristo.

20 Gulë bë'në recibir saludë shtë grë ra shmënë Dios naquërelde ndë'ë. Gulë bë'në saludar grë ra shmënë Dios con tubi abrasë.

21 Na Pablo, quëgshe'lda saludë parë lë'ë të con prupi shti'dza nabëquëa'a.

22 Si talë tubi de lë'ë të adë rac shtú'udi'il Jesucristo de verdá, pues grë ra mënë ni gac condenar. Rac shtu'u hia'a guédchini Dadë Jesucristo lueguë.

23 Gulë bë'në recibir favurë nu bendición shtë Dadë Jesucristo.

24 Quëgshe'lda amor shtëna ziquë sahia naná unidë con Jesucristo. Amén.

Diza'quë shtë Dios con dizë
New Testament in Zapotec, Ocotlán (MX:zac:Zapotec,
Ocotlán)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Ocotlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Ocotlán [zac], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Ocotlán

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

b5034bc2-699c-5c8d-b682-32909c3d919b